Leto LX. številka 34. V Ljubljani, v soboto 12. februarja 1927. Cena Din 1·—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petit vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knaflova ulica štev. 5, pritličje. — Telefon štev. 304. Poštnina plačana v gotovini. Uredništvo: Knaflova ulica štev. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34.

Nesoglasja v vladni koaliciji

Razočarani klerikalci. — Spori med radikali samimi. — Sporazum z jovanovićevci še ni perfekten. — Tesna strnitev opozicijonalnih strank.

Beograd, 11. februarja. Dasi se obe vladni stranki previdno izogibata vseh vprašanj, ki bi lahko dovedla do odkritega nastopanja med njima, je v političnih krogih vendarle jasno, da je položaj današnje vlade zelo nesiguren, ne le z ozirom na njene odnošaje napram opoziciji, marveč tudi na odnošaje med radikali in klerikalci samimi. V dobro poučenih krogih se zatrjuje, da vlada v vrstah SLS velika nezadovoljnost radi obljub, ki so jih dali radikali klerikalcem za njihovo podporo v anketnem odboru, a jih sedaj nočejo izpolniti. Klerikalci se pritožujejo, da so jih radikali prevarili.

Pa tudi notranji spori v radikalni stranki izpodjedajo stabilnost vlade. Največji spor je nastal zadnje dni radi zopetnega sprejema Jovanovićevega kluba v radikalno stranko. Radikali so pripravljeni, da sprejmejo zaenkrat samo šest poslancev Jovanovićevega kluba, dočim vztrajajo Jovanovićevci na tem, da se sprejme vseh 11 članov. Prosvetni minister Velja Vukičević, ki je obenem šef Jovanovićevega kluba, je včeraj stavil ministrskemu predsedniku Uzunoviću ultimativno zahtevo, da tekom 24 ur reši to vprašanje, v nasprotnem slučaju bi Jovanovićevci izvajali konsekvence ter odrekli vladi nadaljno podporo. Z ozirom na to, da je vlada odvisna od podpore Jovanovićevcev, je skušal ministrski predsednik zadevo zavleči, da bi pridobil na času. Izgleda pa, da Jovanovićevci na to niso pristali, ter da vztrajajo pri svoji zahtevi.

V zvezi s tem so se vršila včeraj dolgotrajna posvetovanja med ministrskim predsednikom Uzunovićem, predsednikom radikalnega kluba Ilijo Mihajlovićem in radikalnim očakom Aco Stanojevićem. Vodilni radikalni politiki so zelo rezervirani ter nočejo o teh zadevah dajati nikakih informacij.

V političnih krogih se zelo živahno komentira zagata, v kateri se nahaja klero-radikalna vlada. Že ob priliki včerajšnje seje Narodne skupščine se je opazilo, da razpolaga vlada z povsem nesigurno večino ter lahko vsak čas ostane pri glasovanju v manjšini, kakor se je to zgodilo že včeraj o priliki glasovanja o predlogu SDS glede tolmačenja zakona o volilnih imenikih.

Dočim vlada v vladnih skupinah popolna desorijentiranost in nesigurnost, se pripravlja opozicija na kompakten nastop. V zadnjih dneh se je splošno opazilo veliko zbližanje med vsemi opozicijonalnimi strankami. Predmet živahnih komentarjev je prizadevanje radičevcev, da obnove stike z demokratsko zajednico ter se približajo tudi samostalnim demokratom. Radičevci priznavajo, da so samostalni demokrati najaktivnejši in najuspešnejši v borbi proti sedanjemu nevzdržnemu režimu ter da je zato potrebno, da jih v tej borbi podprejo vse opozicijonalne stranke. Mnogo se razpravlja o ustanovitvi enotne prečanske fronte, ki bi v glavnem obstojala iz radičevcev in samostojnih demokratov. Dasi gre pri vsem tem v največji meri le za teoretična razpravljanja, vendar pa je to dokaz, da se pripravlja celokupna opozicija na složen in solidaren nastop.

Člani anketnega odbora o klerikalni kapitulaciji

Vsi se strinjajo v tem, da so klerikalci prodali svoja načela in da je njihov predlog za radikale še ugodnejši kakor je bil sam radikalni.

— **Beograd,** 11. februarja. Posl. Gligorije Božović (SDS), ki je član anketnega odbora, je podal novinarjem z ozirom na stališče, ki so ga zavzeli pri odločilnem glasovanju klerikalci, sledečo izjavo:

»Poročilo, ki ga je predlagal posl. Hodžar, je za radikale in za vse one korupcijoniste, ki spadajo na zatožno klop, skrajno ugodno in celo mnogo ugodnejše kakor pa poročilo, ki ga je sestavil prvotno poročevalec radikalne večine Ranko Trifunović. Čudim se, kaj je dovedlo klerikalce do tega, da so na tako čuden način pogazili svoje prejšnje stališče. Imam vtis, da nameravajo s tem izvajati na radikale pritisk za čim večje koncesije. Ne morem si na noben drugi način tolmačiti postopanja dr. Hodžarja, ki je zavzemal ves čas dolgotrajnega dela anketnega odbora jasno in točno opredeljeno stališče. Prepričan pa sem, da je storil to samo pod pritiskom svojega kluba in ne na svojo lastno pest, kakor se sedaj zatrjuje.«

Dr. Svetislav Popović, drugi zastopnik SDS v anketnem odboru, je izjavil:

»Pred vsem je treba poudariti tri stvari: 1. Predlog posl. Hodžarja pomenja ustavitev vsakega postopanja proti krivcem. 2. Predlog dr. Hodžarja ne vsebuje nikakih indicij, v kakem obsegu se lahko zahteva odgovornost in niti z eno besedico ne omenja odgovornosti ministrov. 3. Predlog je bil predložen Narodni skupščini brez vsake motivacije in je še danes povsem nejasno, kakšno stališče bo zavzela vladna večina. Prevladuje mnenje, da smatra vlada s tem vso afero za končano ter da se bo o njej razpravljalo morda šele takrat, ko bo vložena kaka nova intepelacija. Javnost pa se ne more otresti prepričanja, da stremi vladna večina za tem, da se vsa zadeva zabašuri.«

Posl. d. Banković (HSS) je naglasil, da onmogoča dr. Hodžarjevo poročilo radikalom popolno izigranje poslovanja anketnega odbora. Po Hodžarjevem poročilu bi morala Narodna skupščina voliti še poseben nov odbor, ki naj bi ugotovil, kake obtožbe se lahko sestavijo na podlagi poročila anketnega odbora. Vsega tega po mnenju dr. Hodžarja anketni odbor tekom 8 mesecev ni mogel napraviti. Predlog dr. Hodžarja je popolnoma brezpomemben in iluzoren. Očividno pa je njegov predlog dobro preračunan ter naj nudi klerikalcem možnost, da izsilijo od radikalov nove koncesije. V bistvu pa ščiti korupcijoniste.

Zemljoradniški poslanec Dimitrije Vujić je izjavil, da so klerikalci samo zato stavili lasten predlog v anketnem odboru, da prikrijejo blamažo, da glasujejo za radikalne predloge, ki so jih poprej tako srdito pobijali. V resnici pa je njihov predlog za korupcijoniste še ugodnejši kakor je bil radikalni.

Fuzija med radićevci in črnogorskimi federalisti

— **Beograd,** 11. februarja. Včeraj se je vršila dveurna seja poslanskega kluba HSS, na kateri so bila sprejeta poročila o poteku dosedanjih pogajanj za ustanovitev enotnega seljaškega kluba. Po sprejetju poročil je bila soglasno sprejeta resolucija, v kateri se naglaša potreba enotnega nastopa vseh zastopnikov kmetskega stanu. Izhajajoč iz teh vidikov ste se HSK in poslanski klub črnogroških federalistov sporazumela, da osnujeta enotni klub, v katerega vstopita oba dosedaj ločena kluba. Novi klub, ki šteje 53 poslancev, se je takoj nato konstituiral. Za predsednika je bil izvoljen dr. Stanko Šibenik, za I. podpredsednika Savo Vuletič, za II. podpredsednika Karlo Kovačič, za III. podpredsednika pa Nikola Preka. Za tajnike kluba sta izvoljena poslanca dr. Brankovič in Zagorac. Formiranje novega kluba je bilo danes dopoldne sporočeno predsedstvu Narodne skupščine. Klub bo v Narodni skupščini nastopal vedno enotno, na zunaj pa ostaneta še vnaprej oba kluba kot eksekutiva svojih strank samostojna.

Ministra Pucelj in Kulovec se prepirata za zasluge

— **Beograd,** 11. februarja. Z ozirom na poročilo »Slovenca«, da je minister dr. Kulovec stavil v državni proračun za prirejanje poljedelskih in gospodarskih razstav znesek 7 milijonov dinarjev, je podal bivši poljedelski minister g. Pucelj novinarjem izjavo, v kateri to vest najodločnejše demantira in naglaša, da je ta znesek določil on že takrat, ko se g. Kulovcu še ni niti sanjalo, da bo postal minister. Klerikalci bi svojo nedelavnost in svojo breznačelno politiko očividno radi zakrili s pavjim perjem.

ZAGREB V MEDNARODNEM ZRAČNEM PROMETU

— **Pariz,** 11. februarja. S 15. februarjem se otvori nova zračna linija Pariz—Strassburg - Praga - Dunaj - Zagreb - Beograd - Bukarešta - Carigrad. Proga bo otvorjena za potniški in poštni promet.

Seja Narodne skupščine

Običajni vihar ob otvoritvi. — Odbor za reformo zakona o volilnih spiskih. — Ekspoze finančnega ministra. — Seje odgodene do ponedeljka.

Beograd, 11. februarja. Ob skoraj polnoštevilni udeležbi poslancev je danes ob pol 11. dopoldne otvoril predsednik sejo Narodne skupščine, ki je pričela z razpravo o državnem poračunu za leto 1927-28.

Po prečitanju zapisnika se je vnela med skupščinskim presednikom in poslancem Žanićem ostra debata radi nekaterih nepravilnosti v zapisniku. Pred prehodom na dnevni red je Pavle Radić sprožil vprašanje dalmatinskega agrara ter zahteval od predsednika pojasnila, zakaj skupščinski odbor, ki mu je poverjen pretres tega zakonskega osnutka, ne posluje. Predsednik je izjavil, da je stavil odboru rok, ter da mora odbor tekom 10 dni predložiti Narodni skupščini svoje poročilo. Po daljši in živahni debati, v katero so posegli razni poslanci opozicije, ki so ostro napadali vladno večino radi nedelavnosti in zavlačevanja perečih vprašanj, je skupščina prešla na izvolitev odbora za pretres nujnega predloga, ki ga je stavil na včerajšnji seji poslanec SDS Juraj Demetrović glede tolmačenja zakona o volilnih imenikih. Predsednik je odredil odmor, da se zamorejo posamezne parlamentarne skupine sporazumeti glede sestave tega odbora. Po zopetni otvoritvi seje je bil odbor izvoljen po proporcu. Za predsednika je bil izvoljen poslanec Velja Popović, od SDS pa sta delegirana v ta odbor poslanca Budisavljević in Juraj Demetrović.

Nato je prešla skupščina na dnevni red. Finančni minister Pera Marković je podal obširen ekspoze o finančni in gospodarski politiki vlade. Utemeljeval je posamezne proračunske postavke ter ugotavljal realnost državnega proračuna.

Po ekspozeju finančnega ministra, ki je trajal nad eno uro, je predsednik zaključil sejo. Prihodnja seja je sklicana za ponedeljek dopoldne ob 10. uri. Jutri se seja Narodne skupščine ne bo vršila, ker praznujejo radikali svoj praznik, ki bo letos posvečen spominu Nikole Pašiča. Opozicija je proti odgoditvi sej Narodne skupščine protestira, vendar pa je vladna večina sprejela predlgo skupščinskega predsedstva.

Italija proti našemu zbližanju z Rusijo

Italijanska javnost zasleduje z veliko skrbjo zboljšanje odnošajev med Rusijo in Jugoslavijo.

Rim, 11. februarja. Italijanski diplomatski krogi zasledujejo z veliko pozornostjo razvoj političnih dogodkov v Jugoslaviji. Šele sedaj se doznava, kako veliko pozornost so vzbudile v vseh italijanskih političnih krogih izjave, ki jih je podal Čičerin v Berlinu in katere je priobčil «Slovenski Narod». Intervjuv je vzbudil tudi v inozemstvu veliko pozornost. Italijanske politične kroge navdaja skrb, da bi res prišlo do zbližanja med Jugoslavijo in sovjetsko Rusijo, kar bi onemogočilo italijansko ekspanzivno politiko na Balkanu. Italijanski vodilni krogi so sicer prepričani, da zaenkrat ta nevarnost ne obstoja, vendar pa posvečajo temu vso pažnjo in pozorno zasledujejo orijentacijo jugoslovenske zunanje politike.

Rimska «Tribuna» objavlja v zvezi s tem vprašanjem dopis svojega posebnega poročevalca v Moskvi, ki pravi, da je Moskva polagala velike nade na Stepana Radića. Z njegovo izločitvijo iz vlade pa je zaenkrat vzpostavitev diplomatičnih odnošajev med Moskvo in Beogradom problematična. Ruski listi, ki se mnogo bavijo s tem vprašanjem, izražajo upanje, da bo v jugoslovenski zunanji politiki prevladala struja, ki se zavzema za zbližanje med obema slovanskima državama. Člankar poziva italijansko vlado, naj se ne da premotiti jugoslovenskim manevrom, ker so te stvari v najožji zvezi z interesi italijanske politike.

Portugalska revolucija udušena?

Po zatrdilu portugalske vlade so se vstaši povsod udali. — Razdejanja v Lizboni in Oportu. — Opozicijonalne organizacije razpuščene, opozicijonalni listi ustavljeni.

— **Lizbona,** 11. februarja. Vlada je izdala komunike, v katerem ugotavlja, da je pokret revolucijonarcev udušen. Včeraj so se revolucijonarji v vseh krajih brezpogojno udali. Kolikor je mogoče doslej pregledati, je bila to ena najbolj krvavih in najbolj nevarnih revolucij izza padca monarhije. V Lizboni so skoraj vsa javna poslopja popolnoma razdejana. Tekom včerajšnjega dne so pokopali nadaljnih 60 mrtvecev. Skupno je bilo v Lizboni v bojih med revolucijonarci in vladnimi četami ranjenih nad 5000 oseb. V Oportu je bilo tekom zadnjih dni 550 oseb ubitih, 353 pa težko ranjenih.

Po vsej državi vlada zopet mir. Vlada je uvedla zoper vse, ki so podpirali revolucijonarce, kazensko postopanje. Socijalistična organizacija železničarjev, ki je v podporo revolucijonarcev proglasila generalno stako, je bila razpuščena in njeno premoženje zaplenjeno. Tudi socijalistična strokovna zveza je razpuščena. Voditelji revolucijonarcev so večinoma pobegnili. Vlada je izdala vsem obmejnim oblastem in carinskim organom strog nalog, naj pazijo na vse potnike, ki odhajajo v inozemstvo, da prepreči prekoračenje meje revolucijonarnim voditeljem. Vsi opozicijonalni listi so morali ustaviti svoje izhajanje. Uvedena je stroga cenzura. Z inozemstvom so zveze zelo otežkočene, ker so porušene skoraj vse brzojavne in telefonske proge. Včeraj so dospele na odredbo ameriškega mornariškega ministrstva v portugalske luke ameriške bojne ladje, da v slučaju potrebe zaščitijo inozemske, zlasti ameriške podanike.

— **Lizbona,** 11. februarja. Včeraj ob 3. uri popoldne so se uporniki vdali. Mesto je ponekod popolnoma razdejano. Tri dni so divjali po mestnih ulicah najljutejši boji. Prebivalstvo, ki ni smelo na ulice, je naravnost sestradano.

Vlada je izdala proglas, da bo vsakdo, pri komur se najde orožje, postavljen pred vojaško sodišče in dve uri po obsodbi ustreljen.

ODLIKOVANJA PROFESORJEV IN RAVNATELJEV

— **Beograd,** 11. februarja. Prosvetni minister je predložil kralju ukaz, s katerim se odlikujejo: z redom sv. Save II. stopnje: dr. Valentin Korun, bivši direktor III. realne gimnazije v Ljubljani; z redom sv. Save IV. stopnje: Jakob Zupančič, ravnatelj realke v Mariboru, Anton Kočevar, ravnatelj III. realne gimnazije v Ljubljani, Martin Trstenjak, ravnatelj gimnazije v Celju ter profesorji dr. Ivan Grafenauer, dr. Jakob Žmavc in Miha Markič, z redom sv. Save V. stopnje pa profesorja Anton Melik, Matko Robič, Vladimir Lapajne in dr. Anton Debeljak.

— **Beograd,** 11. februarja. Z ukazom pravosodnega ministra je imenovan za pisarja pri okrajnem sodišču v Kočevju Andrej Huter.

(Radi slabe telefonske zveze ne moremo jamčiti za pravilnost in točnost imen. — Uredništvo.)

UPOKOJITVE PRI ŽELEZNICI

— **Beograd,** 11. februarja. Prometni minister je podpisal ukaz, s katerimi se upokoje v področju ljubljanske železniške direkcije sledeči uradniki: Ivan Opic, Josip Mevlja, Jože Eržen, Valentin Slavec, Franc Scharz, Anton Trampuž, Robert Dobovšek, Anton Sokolec, Hinko Vodrička, Rikard Trpin in Rudolf Müller.

(Radi slabe telefonske zveze ne moremo jamčiti za pravilnost in točnost imen. — Uredništvo.)

LEPA ZMAGA GRADJANSKEGA NA MALTI

— **Zagreb,** 11. februarja. Zagrebški sportni klub Gradjanski je včeraj odigral na Malti eno svojih najtežjih tekem. Nastopil je proti tamošnjemu klubu Sliems ter zmagal z visoko diferenco 4:1. Gradjanski je predvedel izborno igro ter je igral zelo požrtvovalno. Za Gradjanskega so zabili gole Cindrič 2, Giller in Urbanke po enega.

Franc Drenik umrl

Danes opoldne je preminul v Ljubljani mož, čigar ime ostane trajno zapisano v zgodovini slovenskega kulturnega življenja zadnjih desetletij. Sivolasega, simpatičnega Franceta Drenika ni več med nami. Zatisnil je svoje blage oči, ki so tako radostno in zavestno zrle v našo lepšo bodočnost, sklenil je svoje roke, ki so skozi dolga leta krepko držale prapor slovenske napredne misli, otrpnilo je njegovo srce, ki je utripalo samo v ljubezni do domovine. Umrl je v visoki starosti 88 let, do zadnjega čil, zdrav in agilen.

Pokojni Franc Drenik je bil mož jeklenega značaja in izredne žilavosti. Sadovi njegovega delovanja so tako bogati, da jih v teh kratkih vrsticah ni mogoče našteti in oceniti. Drenik je bil med soustanovitelji južnega Sokola, odbornik večine ljubljanskih narodnih društev, bivši starosta Ljubljanskega Sokola, odbornik nekdanje Čitalnice, intendant bivšega Dramatičnega društva, nad 20 let predsednik Čitalnice v Šiški, ustanovitelj šišenskega Sokola, častni član obeh društev, ustanovitelj Gasilnega društva, Posojilnice in podružnice C. M. družbe v Šiški, soustanovitelj Glasbene Matice itd. Že iz tega je razvidno, da je bil pokojni mož dela in neupogljive volje. Za svoje nevenljive zasluge na kulturnem polju je bil pred leti odlikovan z redom sv. Save. Najvišje odlikovanje in priznanje so mu pa bila pač našteta društva in javne korporacije, ki jim je posvetil vse sile in jim ostal zvest do zadnjega.

S Francetom Drenikom lega v grob zopet eden tistih simpatičnih narodnih borcev stare garde, ki jih je med nami vedno manj. Društva in ustanove, pri katerih se je tako plodonosno udejstvoval, ga ohranijo v najboljšem spominu. Pa tudi ostala slovenska javnost se bo zavedala, da je izgubila z njim moža, ki ga ni mogoče nadomestiti. Bodi mu lahka domača zemlja, ki jo je vse življenje tako iskreno ljubil.

RADIKALI SABOTIRAJO PARLAMENTARNE ODBORE

— **Beograd,** 11. februarja. Včeraj popoldne so se sestali štirje odbori, ki so bili izvoljeni na seji Narodne skupščine dne 31. januarja za pretres raznih zakonskih osnutkov. Odbori bi se bili morali včeraj konstituirati. Ker pa radikalski člani teh odborov niso bili polnoštevilno navzoči in bi bila pri konstituiranju dobila opozicija predsednike in podpredsednike, je podpredsednik Narodne skupščine konstituiranje odgodil, češ da ni kvoruma. Zastopniki opozicije so proti temu postopanju dr. Subotića kakor tudi proti očividni sabotaži s strani radikalov odločno protestirali ter sklenili, da zahtevajo na prihodnji seji Narodne skupščine o tem javno razpravo.

Napisi na ploščah

prevlečeni z radio-tinkturo, morejo se čitati tudi ponoči. — En primer.

Borzna poročila.

ZAGREBŠKA BORZA

Devize. Dunaj 801.1— — 804.—, Berlin 13.495 — 13.525, Budimpešta 995.50—998.50, Italija 244.90 — 246.90, London 276.— — 276.80, Newyork 56.75 — 56.95, Praga 168.30 — 169.10, Curih 10.94 — 10.97, Kopenhagen 15.13 — 15.17.

Valute. Italija 241.75 — 243.75. Newyork 56.16 — 56.36.

Efekti: Ivesticijsko posojilo 84—84.50, Ratna šteta 342—343, Ljubljanska kreditna 149—150, Hrv. eskomptna banka 104.5 do 105, Kreditna banka, Zgb. 106—110, Hipotekarna banka 64.5—65, Jugobanka 101½ do 103.75, Praštediona 925—930, Drava, Osijek 420—460, Šečerana 495—497.5, Isis 50, Gutman 280—285, Slaveks 120, Slavonija 33—35, Trboveljska 425—430, Union, paromlin 302—310, Vevče 130—140, Agraria 54 54.5.

INOZEMSKE BORZE.

Curih. Beograd 9.135, Pariz 20.4275, Milan 22.45, London 25.2231, Newyork 520, Praga 1539, Dunaj 73.30.

Tržaške borze danes nismo sprejeli.

Likvidacija korupcijske afere

Popolen neuspeh anketnega odbora. — Zmaga partizansko-političnih interesov. — Žalostna vloga SLS. — Demagogija s protikorupcijskim zakonom.

Anketni odbor, ki je imel namen in nalogo preiskati oni kompleks korupcijskih afer, ki so bile osredotočene okrog imena Rade Pašiča, je končal svoje delo in presenetil vso našo javnost s sklepom, naj se zbrani materijal odstopi narodni skupščini in njej prepusti tudi sodba o vsej korupcijski zadevi. Poleg tega je g. Hodžar, zastopnik SLS, pridal predlog, ki zahteva sprejem posebnega korupcijskega zakona, ki naj, kakor se glasijo zgovorni komentarji v klerikalnem časopisju, enkrat za vselej onemogočijo vsakršno nadaljno korupcijo.

S tem je korupcijska afera toliko kot likvidirana; to je danes popolnoma gotovo in kdor bi mogel še dvomiti o tem, se ne more obraniti očitka naivnosti. S tem se je znova utrdil pesimizem glede nadaljne borbe s korupcijo.

Zakaj potek razprav v anketnem odboru, osobito pa njihov zaključek je pokazal, da se korupcijske afere presojajo pri nas samo strankarsko politično. Izid usodnega glasovanja v anketnem odboru je pokazal jasno in točno sliko naše situacije, kar se tiče pobijanja korupcije. Ker je šlo za afero, v kateri so bili prizadeti visoki funkcijonarji vladajoče stranke, so vsi zastopniki iste stranke, glasovali zoper obsodbo kompromitiranih oseb in pridružil se jim je predstavitelj klerikalne stranke, ki je udeležena na vladi. Stranke so sedaj glasovanje v korupcijski aferi premotrivale s partizanskega, ne pa stvarnega vidika; vlada je glasovanje smatrala kot vprašanje zaupnice in temu primeren je moral biti izid.

Ostane še vprašanje, ali se more od Narodne skupščine pričakovati drugačen rezultat, nego ga je dosegel anketni odbor. Zdi se pač, da o tem, kakšen bo izid glasovanja v parlamentu, ne more biti mnogo dvoma. Sicer bo težje najti pred Narodno skupščino primernih motivov za zaželjeno ugodno sodbo, nego je bilo v anketnem odboru, kjer se je stvar dala odložiti baš s tem, da se je naprtila plenumu skupščine; pred kritiko Narodne skupščine se bodo težje zagovarjale stvari, ki jih je anketa spravila na dan, toda vsi ti pomisleki ipak niso dovolj močan argument, da bi smeli pričakovati bistveno drugačne sodbe, nego jo je izrekel anketni odbor. Zakaj na koncu koncev se bodo poslanci spomnili poglavitnega, to je da je tudi korupcijska afera — politična zadeva in da jo kaže premotrivati s strankarsko-političnega stališča. Izid glasovanja v anketnem odboru je ustvaril tako situacijo, da se ni mogoče povzpeti do tolike stopnje optimizma, da bi bilo pričakovati drugačnega rezultata. Stranke, ki so zakrivile tak izid, ki so pripomogle k taki škodljivi likvidaciji zadeve, so s tem sprejele hkrati veliko odgovornost, ki se je ne morejo otresti.

Izgovor na projektirani protikorupcijski zakon more zadovoljiti samo naivneže. Zakaj treba je pred vsem volje, pobijati korupcijo, pa je vse dobljeno. Pred nedavnim je razsodba, ki jo je izrekel državni svet v korupcijski aferi na zagrebški železniški direkciji, pokazala, da se da zoper korupcijo prav dobro vršiti borba na osnovi že obstoječih zakonov, ki so dovolj močni, da poiščejo in kaznujejo krivce. Treba je zato samo volje. Ako ni primerne volje, se ne vporabljajo obstoječi zakoni in se prav tako ne bodo novi protikorupcijski zakoni, s katerimi že precej časa demagogija tolaži nestrpno publiko. Treba nam je mnogo več nego samo protikorupcijskih zakonov, treba nam je notranjega odpora zoper korupcijo, prave resnične borbenosti, ki bi brezobzirno, brez ozira na strankarsko pripadnost in politične kombinacije sodila, kar je obsodbe vrednega in uničevala, kar je škodljivega in zastrupljenega.

Take iskrene borbenosti pa vladajoče stranke niso pokazale, zato je potrebna skrajna skepsa glede njihove protikorupcijske borbe in zlasti protikorupcijskim tiradam SLS odslej ne bo mogel nihče več verjeti.

Dogodki križem Jugoslavije

Pozabljena mati junaških sinov. — Morilec lastnega sina. — Obsodba židinje Rike Papo. — Interkonfesijonalna svatba v Sarajevu.

Na Žabljaku pod ledenim Durmitorom je v visoki starosti 90 let umrla Mama Milačić, mati narodnega junaka Save Milačića, ki so ga Avstrijci 1916 obesili v Plevlju. Bil je neustrašen vitez, ki je pred vešali vzkliknil: »Živel kralj Peter! Živela Srbija!«... Drugi sin herojske in ponosne matere, Djoko, je bil dobrovoljec, ki je s toneče ladje na valovih Jadranskega morja priplaval v pristanišče Sv. Ivana Medovanskega in je končno izdihnil v madžarskem taborišču.

Mati je torej po prevratu ostala brez vsake pomoči. Mesto nagrad in priznanj ni prejela niti invalidne podpore. Živela je v največji bedi, gladna in zapuščena, dokler ni njena smrt (kakor običajno) obudila spomina na njene težke žrtve za domovino.

•

Strojnik Štefan Husak v Adi se je pred sedmimi leti ločil od svoje žene Adele Baličeve, pri sebi pa je obdržal dveletnega sinčka Mihaela. Kmalu nato se je v drugič poročil in mu je druga žena rodila dve hčerki, izmed katerih je bila mlajša v drugem letu svoje starosti na zagoneten način ustreljena.

Usoda malega Mihajla je bila v drugem zakonu strašna. Mačeha ga je vedno dolžila, da je med igranjem ustrelil malo polsestrico. Pretepala ga je dnevno in tudi moža hujskala proti njemu. Sosedje pripovedujejo, da je vsak dan bilo slišati javkanje malega Mihaela. In tudi dečko sam je pripovedoval sosedom, da ga oče in mačeha vežeta z vrvmi in neusmiljeno pretepata. Dečko ni smel spati v sobi, marveč v smradljivi luknji med staro šaro. Tudi je vedno stradal in pri sosedih beračil za kruh.

Dne 28. maja 1919. je mali Mihael vnovič pobegnil z doma. Oče se je zvečer z zanjko postavil na prežo, ker je vedel, da bo Mihael gotovo prišel domov spat. Okrog 2. popolnoči se je mali ubežnik res t'ho priplazil. Oče je tedaj vrgel zanjko, pritegnil sina k sebi in ga zadavil. Njegovo truplo je odnesel na vrt in ga zakopal v jamo, ki jo je že popoldne izkopal. Pokril pa ga je z žagovino, starim železjem in gnojem.

Husakova prva žena je kmalu opazila, da njenega sina Mihajla ni več na spregled. Stopila je torej k ločenemu možu, ki pa jo je zavrnil, da se Mihael nahaja pri njegovih sorodnikih na Madžarskem. Ženi se je cela stvar vendar le zdela sumljiva ter jo je prijavila občinskemu predstojništvu. — Uvedla se je preiskava, ki je šele lani povzročila aretacijo Husaka. Zločinski oče je priznal svoje strašno delo ter je bil obsojen na dosmrtno ječo.

Te dni je bila pred prizivnim sodiščem v Novem Sadu ponovna razprava, ki je izpremenila prvotno sodbo ter obsodila Štefana Husaka na smrt. Justifikacija se bo izvršila, ker je senat odklonil vsako posredovanje za pomilostitev.

•

Splitski tridnevni monstre-proces proti lepi sarajevski Židovki Riki Papo in njenemu ljubimcu Ristu Konstantinoviću je bil v sredo pozno zvečer zaključen. Riki je obsojena na 7 let težke ječe, dočim je bil Risto oproščen in takoj izpuščen na svobodo.

Milostno sodbo lepe Židinje, ki je ubila svojo gospodinjo Čehovo, je povzročil obziren nastop državnega pravdnika in uspešni plaidoyerji branilcev. Državni pravdnik je upošteval izjavo psihijatrov, da Riki boleha na histeriji in da je kot degenerirana zločinka izvršila čin v živčnem napadu. Branitelj dr. Matulić je opisal vso tragiko zavoženega življenja svoje klijentinje, a branitelj dr. Brkić je dokazoval nekrivdo Riste Konstantinovića.

Občinstvo, posebno žensko, ki je spočetka bilo skrajno sovražno napram obtožencema, je obsodbo sprejelo mirno in ravnodušno.

•

Sarajevo je v naši državi in sploh na Balkanu najinteresantnejše mesto mešanih elementov, verskih in nacionalnih, zapadnjaških in orijentalskih. Samo tu je torej mogoče, da se je izvršila tako pisana svatba, kakor sta jo te dni opravila mlada zaljubljenca Josip Čoba in Darinka Ristićeva.

Josip Čoba je katolik, a še ne dolgo. Njegov oče, ki še živi, je pravoveren musliman Mehmed Ali Čoba. Nevesta Darinka Ristićeva je pravoslavna. A tudi še ne dolgo. Zakaj njen oče Muharem Ristić je istotako čestilec Alaha. Razlogi, ki so mlada človeka muslimanske verske vzgoje pripravili k temu, da sta prestopila vsak v svojo vero, niso znani, gotovo pa se nista skupno domenila, ker bi se sicer menda dogovorila za skupen prestop.

Naj že bo, kakor je, zanimivo pa je bilo, da se je poroka muslimanskega katolika in pravoslavne muslimanke vršila v rimsko-katoliški cerkvi, za pričo pa je fungiral španjolski potomec Mozesovega rodu, Leon Papo. — Bilo srečno!...

Peter Zguba

Ljubljana, 11. febr.

Peter Zguba pravi o samem sebi, da je zares ena velika zguba na tem žalostnem svetu. Kjer prosi za pomoč, mu ponujajo delo. Delo pa Petru smrdi. Zadnjič so ga v neki hiši vprašali, če bi za dobro kosilo pospravil nekaj novega snega z dvorišča. Pa se je odrezal:

— Za kuá pa mama Bugá in gomastrat?!

Ko pa ostane gladen, se mu stoži v srcu kakor v želodcu in stopi v gostilno. V treh ali štirih ga dobro poznajo in mu dajo na vero. Sam ne plača nikoli, večkrat pa najde znanca z dežele ali »komaráta od soldatov«, pije z njim in ga še naprosi, da plača njegove male dolge. Govoriti zna Peter sladko in izbrano ljubljanščino. In soldaške spomine obuja s tako prepričevalnim tonom, da človeka zaskomina po komisu in granatah. Kadar pa se napije, stisne kuštravo glavo med roke, dve debeli solzi mu potečeta čez neobrito lice, in Peter globoko vzdihne:

— Včasi smo bili tiči! Danes pa sem ena velika zguba na tem žalostnem svetu.

Včeraj je bil prelep dan, a Peter se je dolgočasil in postopal pred kolodvorom. Vlaki so prihajali z zamudami, pa od nikoder nobenega znanca. In Peter je včeraj še posebno občutil pojemanje tujskega prometa, ker ima v vseh treh gostilnah, kjer ga poznajo, za par kovačev dolga.

Končno, glej, je počasi prisopihal dolenjec in je Peter med redkimi potniki zagledal znano lice:

— Bog te no živi, Francelj! Ti si bil pri tretji kompaniji, jaz pa pri prvi. Bog te živi, no! Prav vesel sem, da te spet vidim.«

Franceljna je ganil nenadejan sprejem. Nekaj časa sta stopala po ulicah in pretresala soldaške spomine, proti mraku pa na vijudno Petrovo povabilo stopila v eno tistih finih gostiln, kjer so Petra poznali in mu dajali »na vero«.

Peter je vodil besedo, naročal in največ pil. Vsega se je spomnil z mešanimi občutki minljivosti dobrega in slabega, veselega in bridkega. Pri tretjem litru dalmatinca je stisnil glavo med široke dlani, dve solzi sta se utrnili, in Peter je vzdihnil:

— Včasi smo bili tiči! Zdaj je pa vse ena sama velika zguba na tem žalostnem svetu!

Potlej je začel dremati. V prazno gostilniško sobo je legla temnina in Francelj se je spomnil, da ima še pred večerom dva ali tri opravke, čez pol ure pa se vrne in bosta dalje govorila.

Peter je izpraznil ostanke v obeh kozarcih in dremal dalje. Zadremal je in zaspal. Ko je natakarica prižgala luč, ga je našla za pečjo.

— Boš kaj plačal, Peter, mrha pijana?

Peter je debelo pogledal. Še je počakal, kdaj se vrne Francelj. Pa ga ni bilo. Že je Peter hotel ginjeno stisniti glavo med dlani in potočiti dve solzi, ko ga je hlapec pobasal pod pozduho, izvlekel izza peči in preko praga sunil na ulico. Bolj otožen kakor kdajkoli, je Peter jadikoval nad samim seboj:

— Jaz sem ena zguba, ena velika zguba na tem žalostnem svetu...

Prenočevalka na ledu

Ljubljana, 10. februarja.

Proti polnoči je stražnik zaslišal v bližini muzeja hropenje in globoko vzdihanje. Pristopil je in našel na ledenih tleh spečo žensko starejših let, ogrnjeno s črno žensko ruto in globoko vzdihajočo v snu. Posvetil je, ogledal ženščino v obraz in se prepričal, da gre zopet za onemoglost v pijanosti.

— Vstanite!

— Oh, oh, ne morem! Nesrečna sem, nihče mi ne pomaga.

— Oh, oh, ne morem! Nesrečna sem, nihče mi ne pomaga.

Pomagal ji je torej stražnik. Dvignil jo je, postavil po konci in držal za oba ko molca, da se ni zazibala nazaj na ledena tla.

— Kaj Vam, za vraga, pade v glavo, da se sredi zimske noči položite na tla?

— Nisem mogla, nisem mogla dalje.

Zakaj pa se nakresate do nezavesti?

— Ne morem drugače, nesrečna sem, nikdo ne ve, kako sem nesrečna.

Počasi stopata proti rdeči luči. Ona se maje, opotika na ledenih razpokah in bi se vsak hip sesedla, ako ji ne bi stražnik služil za usmiljenega Samaritana. Na vsakem drugem koraku se ustavljata in stražnik mirno presluškuje njena medena jadikovanja v čudnem primorskem ali istranskem dialektu.

— Taka sem. Nič nimam. Samo dve hčerki. Nobena me ne mara. Jaz stara baba, še kvartirja nimam.

— A za pijačo imate?

— Drugi plačajo. Smilim se vsakemu. Mi dajo malo dalmatinca, da se ogrejem.

— Pa bi bila lepo zmrznila na ledu!

Dospela sta po takih naporih in pomenkih pred vrata policije, ki je zopet sprejela na gostoljubno prenočišče izgubljeno, zapito bitje.

Prosveta

Beethovnova proslava v Ljubljani. V okvir te proslave bo spadal tudi koncert Sevčikovega kvarteta, ki se vrši v torek, dne 15. t. m. v Filharmonični dvorani. Sloviti kvartet bo izvajal tri najlepše Beethovnove koncertne skladbe iz treh različnih dob nesmrtnega komponista (Godalne kvartete v B-duru, Es-duru in opus 131.) — V zvezi s Sevčikovim koncertom bo predaval v ponedeljek zvečer ob 6. po nalogu ravnateljstva konservatorija g. dr. Josip Mantuani o Beethovnovih komornih delih. Predavanje bo v dvorani Glasbene Matice, Vegova ulica, in je dostopno brez vstopnine, vstopnice za Sevčikov koncert pa se dobe v Matični knjigarni.

Češki uspeh na Dunaju. V sredo je gostovala na Dunaju češka baletna trupa Kröschlova iz Prage. Doživela je sijajen uspeh. Ugajala je tako, da listi zahtevajo, naj se tudi balet dunajske državne opere oprime nove šole.

Tisoč predstav operete »Valčkov čar«. Komponist Oskar Strauss bo v torek osebno dirigiral tisočo predstavo svoje slovite operete »Valčkov čar« v dunajskem Johann-Strauss-Theatru. Prva uprizoritev te operete je bila 2. marca 1907, tako da bodo v torek obhajali obenem 20letnico operete same. V teh 20 letih so »Valčkov čar« križem sveta uprizorili nad desettisočkrat, tako da je ta opereta potolkla rekorde vseh drugih operet.

Beethovnova proslava v Pragi bo letos od 23. do 30. marca. Praško društvo za komorno glasbo bo v tem času izvajalo vse Beethovnove godalne kvartete, sekstet op. 81 ter septuor op. 20.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: petek, 11. februarja 1927, katoličani: Ukaz G. L.; pravoslavni: 29. januarja, Poklade M.

Jutri: Sobota, 12. februarja 1927; katoličani: Evlalija; pravoslavni: 30. januarja, Vel. 3. jer.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Gledališča: Drama: »Ugrabljene Sabinke«. E. — Opera: »Nižava«.

Kinematografi: Matica: »Madame si ne želi dece«. — Dvor: »Faust«. — Ideal: »Ljubko dekle«.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Bohinc, Rimska cesta; Levstek, Resljeva cesta.

Jutri: Piccoli, Dunajska cesta; Bakarčič, Karlovska cesta.

•

Solnce zaide ponoči ob 3.35 in vzide jutri ob 12.51.

Za naše naročnike.

Jutri, v soboto, od 4. do 6.30 lahko dvignejo izkaznice v naši upravi, Knafljeva ulica 5, pritličje, naročniki z začetnimi črkami Š, T in U.

Naročena lepota

Beograjska občina je po enomesečnih pogajanjih sklenila z nemško družbo «Dagro» pogodbo, da bo družba z vsemi modernimi pripomočki očistila Beograd. Pograbilo se bo smetje, polivale ulice, odstranila vsa nesnaga, da bo Beograd čez deset let kakor iz škatljice vzet.

Ah, kako je dobro beograjskim občanom! Zdaj si bodo še lepoto mesta dobavili iz Nemčije, mi Ljubljančani pa se moramo kar sami potruditi. Ali ni to ravno tako, kakor pravi tista znana anekdota:

Gosposki otroci so se pogovarjali, kje papá kupuje deco. Pa je prišel mimo siromašen dečko in je dejal:

— Oh ja, vi ste bogati in lahko kupujete. Pri nas pa kar doma napravijo...

„Skrivnost mrtvašnice"

je naslov novega romana, ki ga začnemo jutri priobčevati kot naš drugi podlistek. Roman je pisan tako napeto in duhovito, da nudi ljubiteljem zanimivega čtiva res prvovrsten užitek. Vsebinsko izredno bogato je to moderno delo talentiranega češkega pesnika tem zanimivejše, ker se godi dejanje v Pragi, ki jo mnogi naši čitatelji dobro poznajo. Življenje vojnih milijonarjev, razuzdanost in intrige praške elitne družbe, skrivnostno obujanje mrtvih, senzacijonalna zamenjava dveh osebnosti in iz tega nastale homatije, vse to je opisano v romanu tako spretno in napeto, da se čitatelj od romana ne more ločiti, dokler ga ne prečita do konca.

«Skrivnost mrtvašnice»

pa posega tudi v zmagoviti pohod človeške misli, ki se je začela v novejšem času boriti celo s smrtjo kot edinim problemom, kateremu moderna znanost ne more do živega. Zato smo prepričani, da bo s tem romanom našim naročnikom in čitateljem vsestransko ustreženo.

Sokol

Mladinski odsek Sokola I. priredi v nedeljo 13. februarja ob 15. uri v veliki dvorani na Taboru tekmo dečkov. Tekmovalo bo okolu 60 dečkov v višjem in nižjem oddelku, in sicer na orodju, prostih vajah, raznih skokih, plezanju in najmlajši še v teku skozi ovire. Sodniške funkcije bo vršil društveni prednjaški zbor. Najbolji tekmovalci obeh oddelkov dobe spominske diplome. Vabijo se starši in prijatelji naše mladine, da si ogledajo njen napredek in njene uspehe. Vhod samo z južne, glavne strani. 139-n

»Sokolski Glasnik« zvaničan organ »Jugoslovenskog Sokolskog Saveza prinaša v 2. štev. t. l. tole vsebino: Ante Brozović: Moči župskih skupština. — Iz starešinstva JSS. — Iz župa. — Iz slavenskog Sokolstva. — Razno. — Ta številka ima prilogo »Prednjak«: Dr. V. Murnik: Navodila za tekme na pokrajinskem zletu v Ljubljani 1927. — Dr. V. Murnik: Proste vežbe članova za pokrajinski slet u Ljubljani g. 1927.

H. J. Magog: 34

Borba za ljubezen

James se je bil že privadil Johnsonovih manij in zato ga ni malo ni prevzelo, ko je začul toli znano povelje ob svojem vstopu. Tako mu je bilo, kot da je zašel na gledališki oder neposredno pred početkom predstave, ko se sleherni igralec nervozno žuri na svoje mesto in pripravlja pozo, kakor je predpisana v vlogi. A te podzavestne misli so mu le mimogrede šinile po glavi. — Druga misel ga je docela obvladala in srce se mu je krčilo ob njej.

— Pričakovali so me!... Tak sem vendar zašel v past!

Srdita kletvica mu je ušla:

— Prokleta Calinette!

Dvorana, v katero je bil vstopil igralec, nikakor ni kazala tistih kolosalnih dimenzij, ki jih je bil James vajen v svojem poklicu. Bila je kaj vsakdanja soba, niti ne bogzna kako obširna, a blesteče razsvetljena z reflektorji.

Ozadje sobe so tvorila visoka in široka vrata, odprta na plano — zunaj ožarjena prerija, zelenje in nebesna sinjina. Na desni gibljivo zavesje, ki je vsak hip pretilo, da zdrkne na tla. Četvorica groteskno-razigranih oseb, zbranih okrog Johnsona, je polnila pozornico. Vsa njih vnanjost- njihovo ponašanje, geste in fizijognomija, vse je opozarjalo gledalca, da se nahaja med norci.

Ta vtis je še bolj povdarjala leva, vrtna plat scenerije.

Ni bilo zavese na tej strani, ki bi zagrinjala kulisje; surovo se je odkrivalo očem, zadaj za omrežjem s trdnim železjem: kletka posebne vrste... Niso bile divje zveri zaprte v njej, ne: dvanajstorica blaznih ženščin divjih pogledov, tulečih, zloveščih, pošastnih furij, ki so z nohtmi in zobmi iskale plena, da ga raztrgajo.

James je videl — z enim pogledom je premeril pozorišče. Toda ni se utegnil vprašati, zakaj mu sovražnik vse to razkazuje.

V ospredju je stal Big Johnson, obdan od svojih štirih norcev. In ko se je James pojavil na pragu, mu je kriknil, še preden je igralec stopil v sobo.

— Ah! Ah! Mister Oldsilver! Vidite, le vas smo še čakali za veliki zaključni prizor... Ah! Ah! Ali slutite, kaj se vam obeta?

Mož s krinko je bil razigrane volje kakor še nikdar. In ne da bi počakal Jamesovega odgovora, je viknil:

— Smrt mis Perle, kakopak!... Naslov slike se glasi: Mis Perle v krempljih žensk!

Mignil je z roko. James je razumel.

Tisti mah se je dvignil peklenski trušč, kričanje blaznih, rjovenje Biga Johnsona, vpitje norih ženščin, pomešano s tamtamom gongov, ki so na njih razbijali nevidni jazzbandisti za kulisjem.

Na pozorišču se je pojavila ženska, ki je obupno iztezala roke proti Jamesu, vpila in rotila — zaman! Krvniki so jo pognali in vrgli v kletko, in s truščem se je za njo zgrnilo železno omrežje.

James je spoznal v njej mis Perlo. A že so furije planile na njo, jo pograbile za lase in vrgle na tla...

Igralec je otrpnil od groze.

Tragedija je bila končana: železen zastor se je poveznil na pozorišče, vizija je izginila in ž njo upanje, da bi bilo mogoče nesrečnico rešiti.

Zlovešče so mu brzele misli po mozgu. A ena je prevladala vse: mis Perle je mrtva, izgubljena zanj na veke, in edina uteha mu je bila osveta...

Pognal se je in planil liki ranjen lev... Jedva štirje metri so ga ločili od Jahnsona in njegovih krvnikov. V enem skoku bi jih premeril in podrl demona na tla. Toda, o groza, zadel je bil z glavo ob nevidno, prozorno oviro... steklo! Da, Johnson je bil previden: vedel je, da ne bo mogel odoleti besu in obupu nesrečnega ljubimca, in zato se je pred njim zavaroval že v naprej.

Ha, demon je mislil na vse!

Steklo? Da! Zasnoval je bil uprav diabolično - rafinirano: do poslednjega trenutka naj bi James ne slutil ničesar. Moral je živeti v veri, da ga nič ne loči od sovražnika, da se mu je treba le pognati in mu skočiti za vrat — in Perle bo maščevana!

Samo nekaj je prezrl Big Johnson: da se dá steklo razbiti. Mar Mož s krinko ni slutil, kolik bes, malone blaznost, bo prevzela Jamesa? Ni slutil, da se James ne bo strašil nobene ovire, samo da maščuje svoj nesrečno Perlo in pobije smrtnega sovražnika?

Le bežen hipec je pomišljal igralec; z nečloveško silo je zamahnil s pestmi; oboroženimi z nožem in samokresom. Steklo se je razletelo na tisočero koscev.

James je skočil skozi nastalo odprtino...

Na njegovem, od bolesti in sovraštva spačenem obrazu, v njegovih blaznih očeh je žarel tolj neodoljiv pohlep po krvi, da se je celo Johnson zgrozil. Krik brezumnega strahu se mu je izvil iz ust. Ni utegnil več pomišljati; kakor vihra je planil iz sobe.

James za njim!

Žeja po osveti podeljuje krila, in strah prav tako. Mož s krinko se je bal; nepojmljiva groza, kakor je ni občutil še nikdar, se mu je zajedla v mozeg. Vse njegove misli so se utrnile; le ena je bila, ki mu je polnila možgane, neodoljiva, v vsej vročici jasna misel: beg.

Big Johnson je bil velikan in njegove pesti so bile strašne; v borbi z Jamesom se je enkrat že izkazal. Toda bliski sovraštva, ki jih sipajo človeški oči, imajo čudno moč. To pot ni bilo dvoma, kdo bo zmagovalec; nenadna neumljiva groza, ki se je polastila Johnsona, je razodevala, na kateri strani bo poraz. In zato se je Mož s krinko spustil v beg.

Drvel je, kar so mu dale noge... Skokoma je premeril stopnice, ki so vodile na plano, James pa za njim. Oči je imel uprte v sovraga, ničesar ni videl razen njega in ni vedel, kam ga vodi korak. Begunec in preganjalec sta dospela na travnik; Big Johnson jo je ubral proti nekakemu hangarju, kjer so bili privezani osedlani konji. James je zaslutil namero Perlinega morilca in je podvojil hitrost.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 11. februarja 1927.

— **Naši parlamentarci na Češkoslovaškem.** V nedeljo 13. t. m. ponoči odpotuje 25članska delegacija naše Narodne skupščine na Češkoslovaško. Prvi sprejem se bo vršil še istega dne opoldne v Novih Zamkah na Slovaškem, kjer pozdravi jugoslovenske goste prireditveni odbor, na čelu s poslancem dr. Hallom. Ob 13.30 odpotujejo naši parlamentarci v Bratislavo, kjer jih pozdravi bratislavsko prebivalstvo z zastopniki političnih in vojaških oblasti. V nedeljo ob 21.30 prispe delegacija v Prago, kjer bo svečan sprejem na Wilsonovem kolodvoru. Tu pozdravijo jugoslovenske goste zastopniki češkoslovaškega parlamenta in senata. V ponedeljek se bo vršila plenarna seja kulturne in gospodarske komisije obeh parlamentov. V torek se udeleže naši parlamentarci parastosa za pokojnim Jovanom Cvijićem, ki ga priredi češkoslovaško prosvetno ministrstvo pod vodstvom ministra dr. Hodže. V sredo bodo gosti sprejeti v avdijenci pri prezidentu Masaryku, na kar jim priredi zunanji minister čajanko. V četrtek priredi minister dr. Hodža kot reprezentant čekoslovaško-jugoslovenske Lige na čast delegaciji raut v novih prostorih liginega kluba na Přikopeh. V petek se bo vršila zaključna seja obeh komisij, v soboto se pa odpelje naša delegacija preko Bratislave nazaj v Beograd.

— **Iz državljanskega statuta.** V naše državljanstvo sta sprejeta ruska emigranta Pavel Lesovski, okrožni zdravnik v Ptujski gori, in Lidija Gelbah v Ljubljani. — Iz našega državljanstva so izstopili: Rudolf Šimic, pristojen v Radovljico, Ivan Šimic, pristojen v Radovljico, Ana Jug, pristojna v Litijo, Oskar Firbas, pristojen k Sv. Marku, srez Ptuj, Rudolf Sfaks, pristojen v Kamnik, in Frančiška Fričnik, pristojna v Okoško srez Konjice.

— **Takse za pritožbe proti volitvam.** Ker se je upravno sodišče v Dubrovniku obrnilo na generalno direkcijo davkov z vprašanjem, da-li morajo biti pritožbe glede volitev taksirane in po kateri tarifni postavki, objavlja direkcija davkov, da je treba pritožbe proti volitvam po zakonu s oblastni in srezki samoupravi opremiti s takso za 100 Din, ne glede na število oseb, ki so pritožbo podpisale.

— **Kralj za pogozdovanje ohridske okolice.** Povodom nedavnega poseta samostana sv. Nauma sta kralju Ohrid in Ohridsko jezero zelo ugajala Videč, da je ohridska okolica gola, je kralj odredil, naj se prične na njegove stroške s pogozdovanjem teh goličav. Pogozdovanje se bo pričelo spomladi.

— **Seja sanitetnega sveta.** Prihodnji mesec bo imel sanitetni svet več sej, na katerih bo razpravljal o nujnih zadevah ministrstva za narodno zdravje, osobito o drogerijah in o organizaciji desinfekcijske službe.

—**Učiteljske vpokojitve.** Včerajšnjo brzojavno vest o vpokojitvi učiteljev je v toliko popraviti, da so vpokojeni Josip Čuček, učitelj v Poljčanah, Ana Steska, učiteljica v Štorah, Josip Widmoser, šolski upravitelj v Mariboru, in Melhior Ranteš, šolski upravitelj v Kapci. Napake v našem včerajšnjem poročilu je zakrivila slaba telefonska zveza.

— **Nova direkcija šum.** Ministrstvo za šume in rudnike namerava ustanoviti novo direkcijo šum v Banjaluki. Ta direkcija je doslej poslovala v Sarajevu, od koder bo premeščena v Banjaluko, čim bodo končane tehnične priprave.

— **Glavni prosvetni svet** bo imel koncem februarja plenarno sejo, na kateri bo razpravljal o reorganizaciji pouka na ljudskih šolah v zvezi z novim učnim načrtom. Seji bodo prisostvovali tudi zastopniki učiteljstva.

— **Opustitev honorarnih ur.** Mnoge profesorske organizacije so obvestile upravo profesorskega društva, da bodo morali profesorji opustiti honorarne ure, ako jim prosvetne oblasti ne bodo pravočasno izplačevale honorarjev. Organizacije navajajo, da mnogi profesorjev honorarjev za nadure že 6 mesecev niso prejeli. Profesorsko društvo je ukrenilo vse potrebno, da se to vprašanje ugodno reši.

— **Odhod Štefice Vidačičeve v Berlin.** Naša Miss Jugoslavija je od Fanameta prejela poziv, da naj do 15. februarja dospe v Berlin. Ker pa Štefica še vedno boleha na hudem prehladu, ni verjetno, da bo dotlej mogla odpotovati. Doseglo se bo, da se njen odhod odgodi. Štefica Vidačičeva bo s Poljakinjo Anielo Bogucko v Berlinu angažirana za nov film, nakar bo naslov Miss Europa pripadel oni izmed obeh, ki se bo bolje odrezala na platnu.

— **Za novega predsednika srbske Akademije znanosti** se po smrti dr. Jovana Cvijića omenja kot najresnejši kandidat dr. Jovan Radonjić, ki je vseuč. profesor in predsednik finančnega odbora Narodne skupščine. Poleg njega se omenjajo gg. Slobodan Jovanović, Mihajlo Petrović in rektor Pavle Popović. Po statutih Akademije imenuje predsednika kralj na predlog ministra prosvete. Za stalnega tajnika, ki ga izvoli Akademija in kralj imenuje z ukazom, pa kandidira g. Jovan Tomić, knjižničar Narodne biblioteke.

— **Sokolsko gledališče v Radovljici** vprizori v nedeljo dne 13. t. m. ob 19.½ priljubljeno burko »Španska muha«. 132n

— **Smrtna kosa.** Na Orehku pri Preistranku je umrl tamkajšnji grajščak in veleposestnik g. Edvard Dolenc, ki je bil znan širom Slovenije, zlasti tudi v Ljubljani. Bil je bližji sorodnik pokojnega sodnika, pisatelja in politika dr. Hinka Dolenca, čegar hčerko je poročil. Umrl je v visoki starosti 82 let. Bodi mu blag spomin!

— **Ureditev novega skupščinskega poslopja.** Začetkom marca prično urejevati park in trg pred novo Narodno skupščino. Na vseh štirih straneh bodo zasejani borovci, tako da bo stala nova skupščinska palača sredi malega parka. Narodna skupščina bo na eni prihodnjih sej odobrila potrebne kredite, na kar bo razpisan natečaj za najlepši načrt ureditve parka in trga.

— **Madžarski konzul v Zagrebu.** Madžarska vlada je imenovala za konzula v Zagrebu Gjorgja Saba, ki mu je naša vlada že izdala eksekvaturo.

— **Lista izžrebanih serij za amortizacijo loterijske državne rente za vojno škodo.** Definitivna oficijelna lista na 3. žrebanju dne 15. januarja 1927 izžrebanih serij obveznic gornje rente je interesentom na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani ob navadnih uradnih urah.

— **Opozorilo onim, ki se zanimajo za Ciglerjevo dedščino.** Ameriški konzulat v Beogradu objavlja, da vest o Ciglerjevi zapuščini ni potekla iz konzulata. Zato se interesentom ni treba obračati na ameriški konzulat v Beogradu, marveč neposredno na ameriška sodišča preko naših konzularnih zastopnikov v Newyorku in Washingtonu.

— **Planinski dnevi hrv. planinskega društva »Sljeme« v Zagrebu** se bodo nadaljevali tudi letos. Doslej so določeni že naslednji termini: na Veliko noč (17. in 18. aprila) na Obruču pri Sušaku, na Vidov dan na Bjelašnici v Bosni, 14. in 15. avgusta pa v Kranjski gori. Planinski dnevi bodo tudi na Pohorju in Kumu, na Plitvičkih jezerih in v Črni gori, vendar pa termini še niso določeni. — 18. t. m. bo predaval pod okriljem »Sljemena« v Zagrebu g. dr. Henrik Tuma o slovenskih planinah.

— **Gripa.** Po uradnem poročilu ministrstva za narodno zdravje je znašalo 3. t. m. stanje prijavljenih obolenj na španski v celi državi 7797 oseb. Zadnji januarski teden je umrlo na gripi 21 oseb. Najbolj razsaja ta neprijetna epidemija še vedno v zagrebški oblasti. Bolezen je še vedno lažje narave in traja povprečno pet dni.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je podaril neimenovan 100 Din mesto venca na krsto pok. ing. Ign. Šega, direktorja juž. ž. v pokoju. Iskrena hvala! 135n

— **Velike poneverbe v sreski finančni upravi v Ali-Bunaru.** Šef okrožne finančne uprave v Pančevu je odredil začetkom februarja revizijo blagajne sreske finančne uprave v Ali-Bunaru. Revizija je ugotovila, da je šef alibunarske finančne uprave Hugo Singer poneveril 241.000 Din. Singer se je revizije ustrašil in pobegnil v neko bližnjo vas, kjer so ga 6. t. m. izsledili in aretirali.

— **Napad blazne hčerke na očeta.** Ni samotni kmetiji blizu Subotice je umobolna Juliška Keples s sekiro napadla svojega očeta Viljema. Nesrečna devojka je večkrat zbežala od doma in se potikala po polju. Oče jo je ljubil in je ni maral oddati v blaznico. To se mu je krvavo osvetilo. V sredo je Juliška zopet pridirjala s polja domov ter v besnilu popadla sekiro in pobila 68-letnega očeta. Sosedje so jo končno prijeli in oddali v blaznico, starec pa se bori s smrtjo.

— **Truplo starke pod ledom.** Fata Burek, 55-letna muslimanka v Sarajevu, je zadnje čase kazala znake duševne zmedenosti. Že od 6. t. m. so jo pogrešali in je bila domneva samomora ali nesreče upravičena. V sredo so končno našli njeno truplo, ki je ležalo pod ledom Miljačke in je zdaj po topljenju ledu prišlo na površje.

— **Seljak zmrznil na cesti.** Na cesti, ki vodi iz sela Radunić proti Splitu so našli te dni mrtvega seljaka Lovra Musulina. Revež je zaspal na cesti in zmrznil.

— **Dolgoprstni Polde pod ključem.** V Brodu na Savi je bil te dni prijet 29letni Leopold Debeljak iz Stražišča pri Kranju. Polde je bil že od leta 1921 dalje zasledovan radi raznih tatvin, a se je znal spretno izmikati roki pravice. Policija v Brodu ga je izročila ljubljanski policiji, ta pa je Poldeta poslala v zapor.

— **Sleparski trgovec s svinjami.** Posestnik Štefan Vernjanski v Kovačici pri Pančevi se je zadnja leta posvetil trgovanju s svinjami in živino. Kupoval je vse na kredit, prodajala pa za gotovino. Tako so njegovi dolgovi dosegli čedno vsoto 1,400.000 Din, na kar je mož stopil v konkurz. Izročili so ga sodišču v Pančevu, kjer ugotavljajo, da ima za kritje dolgov samo 19 oralov zemlje, malo hišico in nekaj vinograda.

Iz Ljubljane

—lj **Otroci in zabava.** Marsikdo se spotika nad tem, da se prirejajo otroške zabave, češ razvaja, raztresa se mladina, odvaja od resnosti in učenja. Primerna otroku prikrojena zabava ne škoduje, samo zbliža otroka in starše, učiteljico in učitelja; vliva novo veselje v enoličnost šolskega delavnika. Otroška zabava naj bo zmerna v času in pripravah. Lepa naj bo, umetniško zaokrožena, uglajena vsaktere podivjanosti ali surovosti, ljubka in prisrčna. Na tej podlagi se zabava Atena s svojo mladino. Od časa do časa jo zbere krog sebe, za Miklavža, v predpustu, v majniku itd. Pravkar vabi Atena na »Predpustno otroško čajanko«, ki bo na pustno nedeljo popoldne v veliki dvorani Narodnega doma. Priprosta, neprisiljena zabava, kakor da pride mali Marjan k sosedu na obisk s papirnato čako in leseno sabljico, ali sosedova Metka kot brhka kuharica z materinim krilom, predpasnikom in kuhalnico. Legitimacije in pojasnila vsak dan od 4. do ½6. v Ortopedskem zavodu, Mladika, pritličje. 133-n

— **Finančna kontrola v Ljubljani** priredi v soboto dne 12. februarja 1927 v Mestnem domu svojo prvo plesno veselico. Pričetek ob 8. uri zvečer.

—lj **Železničarski plesni večer** se vrši v soboto 12. t. m. ob 20. uri v steklenem salonu restavracije ljubljanskega glavnega kolodvora. Vstopnina za osebo 10 Din. Maske dobrodošle. Prireditveni odsek J. U. N. Ž. B. 136-n

—lj **Sestanek vojnih invalidov.** Podpisani sklicatelji vabimo vse vojne invalide in vdove na sestanek za nedeljo dne 13. t. m. ob pol desetih dopoldne v prostorih gostilne pri Mraku na Rimski cesti v Ljubljani. Sestanek se vrši v znamenju pogovorov o organizaciji in razmerah v krajevni organizaciji v Ljubljani. Sklicatelji: A. Hransky, J. Božič, Ivan Rozman, Fr. Hiti. 137-n

—lj **Spolne bolezni.** Prosvetni odsek Del. zbornice priredi v ponedeljek 14. febr. ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma predavanje o spolnih boleznih. Predavanje spremlja film v 2 dejanjih. Predaval bo g. dr. Vrtovec. Vstopnina 1 Din.

—lj **Klub esperantistov v Ljubljani** prične z rednim poukom esperantskega jezika danes v petek dne 11. t. m. ob pol 19. v šentjakobski šoli. Sprejemajo se še novi prijavljenci. Učnina mesečno 15 Din, za dijake 10 Din. 134-n

—lj **Češkoslovaška obec v Ljubljani** priredi jutri, v soboto zvečer v »Zvezdi« sestanek s pestrim in bogatim programom. Predvajali se bodo zanimivi poučni filmi. 140-n

—lj **Zloben čin.** Posestnik Fran Scagnetti, stanujoč v Metelkovi ulici 19, je na policiji prijavil, da je neki zlikovec v noči od 8. na 9. t. m. z nožem sunil njegovo kobilo v desno nogo pod kolenom. Očividno gre za čin osvete. Kobila je težko poškodovana.

—lj **Prepoden vlomilec.** Preteklo noč je skušal neki vlomilec vlomiti v neko mesnico v Spodnji Šiški. Vlomilca pa je pri poslu zmotil neki pasant in ga prepodil.

—lj **Zasačeni tihotapki saharina.** Na Vodnikovem trgu so danes policijski agentje ustavili dve sumljivi ženski, ki sta skušali prodati večjo količino saharina. Obe tihotapki, Ljubljančanka Frančiška R. in Primorka Amalija O., sta bili prepeljani na policijo, kjer sta bili zaslišani. Saharin, ki ga je bilo skoraj cel kilogram, je bil zaplenjen, obe tihotapki pa izrečeni finančni kontroli.

—lj **Prijeta izgnanka.** Justini S., ki je bila že opetovano izgnana iz Ljubljane, je vedno dolgčas in zato se rada vtihotapi zopet v mesto. Včeraj so jo zopet prijeli in ker je nevarna moškim, ponovno izgnali. Za koliko časa — je vprašanje.

—lj **Policijski drobiž.** Dasi je danes dan beračev, je policija prijela že včeraj tri, ki so nadlegovali pasante. Aretirani so bili radi beračenja Jaka M., Anton M., kateremu cviček gleda že iz nosa, in Rado G. — Prijavljen je bil slučaj poškodbe tuje lastnine. 1 oseba je bila ovadena radi nedostojnega vedenja, 1 radi razgrajanja, 2 radi pasjega kontumaca, 4 radi prestopka cestnopolicijskega reda.

Iz Celja

—c **Umrla je v četrtek zjutraj v Celju** 3letna hčerka gostilničarja g. Ferdinanda Dečmana Marica. Umrli Marici je bil krstni boter Nj. Veličanstvo kralj Aleksander, kakor smo takrat poročali, ter je bila 16. otrok zakonske dvojice Ferdinanda in Marije Dečman. Spoštovani obitelji naše sožalje!

—c **Smrtna kosa.** V Klavni ulici je umrla po daljši bolezni gospa Elizabeta Pilko, soproga občinskega odbornika in sprevodnika drž. železnice g. Ivana Pilka, v 39. letu starosti. N. v m. p.!

—c **Spomladansko porotno zasedanje v Celju** se prične v ponedeljek 28. t. m. Predsednikom porotnega sodišča je imenovan dvorni svetnik in predsednik okrožnega sodišča dr. Josip Kotnik, namestnikom pa višja sodna svetnika dr. Friderik Bračič in dr. Iv. Premschak ter sod. sv. Valentin Levičnik.

—c **Stavbno gibanje.** Za letošnje leto imata obe gradbeni zadrugi v Celju v projektu zidanje več enostanovanjskih hiš, ki se bodo po večini gradile na hribu sv. Jožefa in ob Kersnikovi ulici.

—c **Svetosavsko besedo** priredi pravoslavna cerkvena občina v soboto 19. t. m. v prostorih Celjskega doma. V koncertnem delu nastopijo: Srbsko pevsko društvo iz Zagreba, član zagrebške opere g. Cvijanović in ravnatelj Glasbene Matice g. Sancin, sodeluje pa tudi vojaška godba. Po koncertu bo ples. Čisti dobiček prireditve je namenjen fondu za zgradbo pravoslavne cerkve v Celju.

Iz Maribora

—m **Beethovnov večer v Ljudski univerzi** bo umetniška prireditev, kakoršne v Mariboru že dolgo nismo imeli. Saj nastopi na tem večeru svetovno znani Sevčikov kvartet iz Prage, ki je žel s svojim nastopom povsod največje uspehe in mu priznavajo svetovno prvenstvo. Razumljivo je, da vlada za ta nastop velikansko zanimanje. Zato priporočamo, da si vsakdo pravočasno nabavi vstopnico, ker bo nedvomno dvorana razprodana.

—m **Nove klopi v parku.** Občina je prejela ponudbo društva »Hrvatski Radiša«, ki je pripravljeno postaviti v mestnem parku večje število klopi pod pogojem, da sme na njih pritrditi reklamno tablico v emajlu Občina je ponudbo sprejela in tako dobimo zopet lepo število novih klopi.

—m **Opis mesta in njegovih zanimivosti** namerava izdati mestna občina Doslej namreč manjka tako delo, ki bo zlasti dobrodošlo tujcem, ki posečajo naše mesto, pa tudi domačinom, ki se hočejo seznaniti s preteklostjo mesta. Opisu, ki bo opremljen s slikami, bo pridan tudi seznam ulic in trgov ter načrt mesta. Knjiga bo vsekakor dobro služila v reklamne in propagandne svrhe. Bilo bi želeti, da se delo poveri strokovnjaku in da ne bo v njem spet kake take, kakor je ona o prvem slovenskem županu.

—m **Drsališče zopet odprto.** Ker je v zadnjem času zopet pritisnil mraz, je drsališče pri Treh ribnikih zopet odprto. Žal pa oskrba drsališča ne odgovarja zahtevam zimskega sporta. Drsališče je mestoma gra-pavo in posuto z listjem. Bilo bi želeti, da bi mestna občina, ki ima sedaj ribnike v oskrbi, poskrbela za polivanje in čiščenje drsališča. Veliko zanimanje, ki vlada za to zimskosportno panogo, gotovo zasluži malo več pozornosti.

—m **Stekel pes** se je pred par dnevi pojavil v Mariboru ter popadel pet oseb. Tri so se doslej javile pri mestnem fizikatu ter so bile odposlane v Pasteurjev zavod. Glasom ugotovitve je bil pes stekel. Zato se pozivljajo vsi, ki jih je pes morda še ogrizel, naj se nemudoma zglase v svrho brezplačnega zdravljenja, da se izognejo težkim posledicam te nevarne bolezni.

Mariborski občinski svet

Nov davek za zgradbo stanovanj.

Maribor, 11. februarja.

Snoči se je vršila redna seja mariborskega občinskega sveta. Opažati je, da so se duhovi, ki so jih razburile oblastne volitve, že dokaj pomirili ter se je zopet pričelo s plodonosnim delom. Na včerajšnji seji je bilo rešenih mnogo važnih in nujnih vprašanj, ki bodo v korist celokupnemu prebivalstvu. Uvodoma so socijalisti interpelirali župana, zakaj še ni odložil pravnega zastopstva mestne občine, ker je to z njegovo funkcijo kot župan nezdružljivo. Župan se je izgovarjal, da občinski svet doslej tega še ni sklenil. Glede spremembe pravil Mestne hranilnice je na tozadevno vprašanje socijalistov pojasnil, da je veliki župan predložil spremenjena pravila v potrdilo ministrstvu ter da je torej zadeva v teku.

Tvrdka Frankolič in Linninger je vložila prošnjo za koncesijo za uvedbo avtoprometa po mestu. Z ozirom na to, da hoče občina to akcijo sama izvesti, je bila prošnja odklonjena. Predlog za osnovanje gledališkega sosveta, v katerem naj bi imela občina primerno zastopstvo, je bil z večino glasov odklonjen, ker bi občina ne mogla vplivati na gledališko upravo, vendar pa bi morala prevzeti nase tudi odgovornost.

Obširna debata se je nato razvila o uvedbi novega davka za zgradbo stanovanj. O tem se je razpravljalo že o priliki proračuna, vendar pa takrat ni prišlo do konkretnih sklepov. Prvotni predlog je bil, da se naloži 5odstotna davščina na najemnino. Na včerajšnji seji je po dolgo trajni debati bil osvojen predlog, da se oproste te davščine vsi najemniki, ki plačujejo manj kot 100 Din mesečne najemnine, vendar pa mora vsak posameznik prositi za odpis te davščine. Nemci so odločno nasprotovali uvedbi tega davka, ki bo vrgel na leto približno 750.000 Din. K temu pride še okrog 200.000 Din najemnine od občinskih hiš. Na podlagi teh dohodkov namerava občina najeti posojilo v znesku 6 milijonov Din za zgradbo dveh velikih stanovanjskih hiš v Smetanovi ulici. V teh novih hišah bi bilo 60 stanovanj z eno in dvema sobama. Predlog je bil proti glasovom Nemcev sprejet.

Glede odmere gostaščine v novih hišah, ki so oproščene državnih davkov, je bil sprejet predlog, da se ustanovi posebna komisija, ki naj v vsakem posameznem slučaju določi najemnino, ki naj služi kot podlaga za odmero gostaščine.

Nato je občinski svet rešil še nekatere manjše zadeve. Orlom se dovoli prostor poleg Ljudskega vrta za ureditev letnega telovadišča, kakor si ga je uredil že lansko leto Sokol. Sklenjeno je bilo, da se izvede regulacija nekaterih cest in ulic po točno določnem načrtu. Stroški so proračunani na okroglo 200.000 Din. Projekt za zgradbo novega dravskega kopališča je bil izročen odseku, obenem pa se je naročilo stavbnemu uradu, naj izdela točne načrte in proračune. Obč. svet. Weixl je poročal o akciji trgovcev za znižanje sladkornih cen. Na njegov predlog se je občina priključila tej akciji ter bo podvzela primerne korake na merodajnih mestih.

Ob 8. je župan zaključil javno sejo, na kar je sledila še tajna.

Gospodarstvo

Izgledi letošnjega vzorčnega velesejma

od 2. do 11. julija.

V nizu gospodarskih prireditev, ki jih prireja odbor Ljubljanskega velesejma od leta 1921 naprej, se vrši letos od 2. do 11. julija že VII. mednarodni vzorčni velesejem. Kdor pazno zasleduje razvoj te institucije, vidi, da dosega od leta do leta vedno večji razmah. Naš velesejem, ki je sicer mednarodnega značaja in namenjen gospodarstvu cele države, pa je vendar specijelno slovenski, naš in s ponosom lahko motrimo na to gospodarsko ustanovo, ki je začela v dobi velike povojne konjunkture, spremljevala naše pridobitne kroge zvesto v časih najhujše stagnacije in krize in jih bo gotovo dovedla v lepšo bodočnost ugodnejšega ekonomskega razvoja.

Za letošnji velesejem so vse predpriprave že v polnem teku. Prijavnice so razposlane, reklamni materijal za pridobitev kupcev v tu- in inozemstvu, naslovi za posebna vabila so pripravljeni, inozemski zastopniki organizirani, skratka, dela se s polno paro, da bo uspeh letošnje prireditve tako moralno, kakor tudi materijelno za razstavljalce najboljši. Razveseljivo je dejstvo, da je dotok prijavnic za razstavljalce jačji od lanskega leta. Vzrok temu je iskati v zelo ugodnem poteku lanskega velesejma v očigled vladajoči krizi.

Vse uglednejše tvrdke se udeležujejo kot razstavljalci Ljubljanskega velesejma, saj so si v svesti velikega pomena, vendar pa velik del zavlačuje svojo prijavo, ne računajoč pri tem, da s tem ovira delo sejmskemu uradu in sam sebi škoduje, ker se mora zadovoljiti kasneje s še razpoložljivimi slabimi prostori.

Upamo, da bo letošnji velesejem podal že sliko solidne in resne industrije, obrti in trgovine, vsaj so povojni evropski konjunkturisti skoroda že izginili.

*

—g **Promet Poštne hranilnice v januarju.** Celokupni promet Poštne hranilnice je znašal v januar. 3.247.669.631.14 D, od tega brez gotovine 1.484.388.388.17 ali 44.17 odstotka. Vplačil je bilo 637.8000, izplačil pa 174.111. Stanje vlog dne 31. januarja: V Beogradu 100.929.366.17, v Sarajevu 88.633.445.74 v Ljubljani 65,829.373.47, v Zagrebu 105 mil. 726.395.82, skupaj 361,118.581.20 (31. decembra 368,230.724.68). Novootvorjenih računov je bilo tekom januarja 37, saldiranih 9, v Sarajevu 19 in 6, v Ljubljani 440 in 19, v Zagrebu 48 in 40. Stanje čekovnih računov 31. januarja: v Beogradu 2238, v Sarajevu 2601, v Ljubljani 4491, v Zagrebu 4367, skupaj 13.697.

—g **Anketa o odpravi davka na poslovni promet.** Na poziv zagrebške Trgovsko-obrtniške zbornice se je vršila te dni anketa o odpravi davka na poslovni promet. Po izčrpni diskusiji je bilo soglasno sklenjeno, da se zagrebška zbornica v tem pogledu pridruži sklepom beogradskih in ljubljanske zbornice in da to akcijo energično podpre.

—g **Pred novimi trgovinskimi pogodbami.** V sredo se je vršila v zunanjem ministrstvu konferenca o trgovinskih pogodbah z onimi državami, s katerimi jih še nismo sklenili. Sklenjeno je bilo zbrati čim prej ves potrebni materijal. Prihodnja konferenca se bo vršila 17. t. m.

—g **Razpad kartela špirita.** Kartel špirita je imel v sredo in včeraj sejo, na kateri je sklenil, da se 28. februarja definitivno razide. Istočasno so nekateri zainteresirani krogi pokrenili akcijo, da se kartel obnovi na novi podlagi.

—g **Akcija za odpravo taks na vino.** V Šibeniku so pokrenili akcijo za odpravo takse na prodajo vina na drobno. V nedeljo se bo vršil v Šibeniku v ta namen velik shod, katerega se udeleže zastopniki vseh dalmatinskih občin. Prihodnji teden pošljejo Dalmatinci v Beograd deputacijo, ki bo zahtevala, naj se dotični člen zakona o taksah na vino ukine. Dalmatinski vinogradniki trdijo, da pomeni ta zakon najtežji udarec za vinogradništvo. Samo v šibeniški občini so morali vinogradniki plačati v obliki taks in denarnih glob nad 600.000 Din.

—g **Poljudna predavanja o kmetijstvu.** Združenje državnih ekonomov in kmetijskih uradnikov je določilo več strokovnjakov, ki bodo prirejali začetkom pomladi poljudna predavanja o kmetijstvu. Prva predavanja se bodo vršila v južni Srbiji, Bosni, Hercegovini in Dalmaciji. To akcijo podpre tudi poljedelsko ministrstvo.

Sport

— **Sankaške tekme SK Maribora.** Zimsko-sportna sekcija ISSK Maribora priredi v nedeljo sankaško tekmo na progi Ruška koča na Pohorju — Ruše. Sankališče je naravnost idealno. V globoko izvoženem tiru je vsaka nesreča izključena. Proga ima mnogo strmin in ovinkov ter je kakor nalašč ustvarjena za sankaške tekme. Ker so tudi vremenske prilike zelo ugodne, bo nudila tekma brez dvoma vsem udeležencem obilo užitka.

— **Velike smuške tekme za državno prvenstvo** se vrše v nedeljo v Kranjski gori in bodo nad vse zanimive. Prvič tekmujejo letos za naslov državnega prvaka tudi oficirji, ki vršijo v Kranjski gori službo smuških nastavnikov. Tekma je določena na 30 in ne na 50 km, kakor je bilo prvotno v razpisu, proga pa bo tako trasirana, da bo vodila dvakrat mimo cilja. Vrhu tega se bo vršila tekma dam za damsko prvenstvo in pa tekma šolske mladine, oboje v času med glavno tekmo. Ker so snežne prilike v Kranjski gori izvrstne ter vreme idealno lepo, je pričakovati obile udeležbe sportnikov in izletnikov. Zagrebčani pripravljajo na ta dan skupen izlet v Kranjsko goro. Na železnici bo brzčas dovoljena polovična vožnja, tako da se kupi polno karto do Kranjske gore, ki s potrdilom saveza velja tudi za povratek. Ker je tekmovanje za državno prvenstvo najvažnejši sportni dogodek med smučarji, je potrebno, da se udeleže prireditve vsi, tudi netekmovalci, vsi, ki so sploh smučali, da manifestirajo za naš smuški pokret v čim večji meri. JZSS.

— **Igrišče Jugoslavije v Beogradu.** Kakor znano, je bil bivši državni prvak SK Jugoslavije v Beogradu dolga leta brez igrišča. Po dolgem trudu in naporu si je sedaj Jugoslavija zgradila novo igrišče, ki bo baje najlepše in največje v celi kraljevini. Zgrajeno je ob obronku griča, ki je izsekan kot naravna arena. V sredini zapadne strani in ob obronku se zgrade tribune in lože. Urejeno je tudi tekališče, nasip okoli igrišča pa je amfiteatralen. Igrišče je tako veliko, da lahko tekmam prisostvuje do 35.000 gledalcev. Otvoritev igrišča bo najbrž v maju.

— **Iz zagrebške hazene.** Matilda Fischer, izvrstna zagrebška hazenašica, članica Aška, je pristopila k družini Concordije.

— **Boks v Zagrebu.** V nedeljo bo v Zagrebu bokserska prireditev večjega štila. Borili se bodo bokserji klubov ASK in Gradjanskega. Za nastop mladih bokserjev vlada veliko zanimanje.

— **Beogradsko Jedinstvo v Zagrebu.** V soboto in v nedeljo gostujejo v Zagrebu beogradsko Jedinstvo. Za obe tekmi, v katerih nastopi Jedinstvo proti Hašku in Concordiji, vlada v Zagrebu veliko zanimanje, ker je Jedinstvo v Beogradu porazilo i Haška i Concordijo povodom njunega gostovanja.

Poslano

Slavno uredništvo!

Podpisani dr. Karol Podgornik, odvetnik v Gorici, kakor zastopnik g. grofa Marija Attems, bivšega namestnika v Dalmaciji, prosim, da se v Vašem cenj. listu z ozirom na različne notice pod naslovom «Grofica Olga Attems-ova v Ljubljani» ali «Grofovska mondenka» in podobno, ugotovi sledeče:

Grof Marij Attems, bivši namestnik v Dalmaciji, nima sina z imenom Maksimilijan. Njegova edina živeča sinova Marij grof Attems ml. in Otmar grof Attems mlajša poročena. Prvi živi na Češkoslovaškem, kjer upravlja družinsko posestvo, drugi, doktor prava, se je posvetil nadaljnim študijam državnih ved. Ne eden, ne drugi ni bil v službi mornarice.

Niti kateri imenovanih sinov, niti kak drug član družine grofa Marija Attems, bivšega namestnika v Dalmaciji, nima kakeresihodi zveze z osebo, ki se v gori omenjenih noticah predstavlja za grofico Olgo Attems.

Zahvaljujem se za priobčenje in beležim z odličnim spoštovanjem

Dr. KAROL PODGORNIK.

Darujte za „Društvo slepih“

'Ant. 'Adamič:

Mrtvec

Risar Habiht, čudak, je šel po desetih letih prvič na ples. Vrtalo mu je po možganih, korak zastajal.

— Ali ni smešno, ogabno, da gre? Danes udrihaš kot moralist po zabavi, jutri pa dreviš v sredo vrtinca! Toda on ne hiti na ples zaradi zabave, pač pa zato — priznal si je odkrito — ker se je bal za njo. Ljubosumje ga je mučilo!

In še neki drug črv ga je grizel: užaljeno samoljubje. Nemila usoda ga je potrla. Dolga je doba njegovega trpljenja, duša pa je jaka in telo še zdravo vzlic hudi pokori za greh, ki ni bil greh.

V duhu si je zbral Emo za svojo družico. Protestirati mora proti domnevi, da je živ mrtvec; dokazati hoče, da je še zelo, zelo živ človek in da je lahko še vedno junak velemestnega salona. Presenetiti jo mora. Nepričakovano se pojavi v plesni dvorani, pohiti k njej, se ji pokloni, poljubi roko, zaprosi za ples in... in... Ponižal se bode, opravičil. Triumfirala bo. — Med plesom čarobnega valčka ji bode odkril svoje srce in načrte. Laskal se ji bode in ji povedal, da misli nanjo že od prvega dne, odkar se je naselil pri njenih roditeljih v sobici, ki so jo oddajali.

Da bi ga odklonila. Ni verjetno. Njena mati mu je že obilo potov namigavala. In — katero dekliško srce, posebno v letih, ne vzvalovi ob resni ženitni ponudbi? Današnji večer postani mejnik v njegovemu življenju.

* * *

Garderober se mu je globoko klanjal. Natikaje si rokavice, je Habiht togo korakal skozi množico pohajkovalcev. Umikali so se mu, odskakovali so; široka gaz se je tvorila pred njim. Golobradci so se strnjali za njim in se brezobrazno zgledovali.

O prihodu v vrvečo dvorano je vzbudil pozornost. Njemu je pa bleščalo; dvignil je roko in si zasenčil oči.

— Kje je Ema?

Par za parom je šetal mimo njega. Vsakdo se je vanj ozrl. Suha brinetka se mu je hihetala v obraz.

— Kakšne vrste plesalci so to? Vsi dečaki so v kratkih, črnih suknjičih. Kratka krila do kolen; — kje so šumeče vlečke. Razigranost, razposajenost v vsaki kretnji; — kje sta gracija in dostojanstvo? Čudil se je.

Sedaj se s truščem glasi orkester. Množica zavalovi. Plesalci stopicajo, se vijejo, zibljejo naprej, nazaj, vstran... Razvratne melodije... Habiht strmi.

— Je v plesni dvorani? V blaznici? Ti plesalci niso ljudje, so opice... Habiht je zaplel prste v brado.

Trušč je pojenjal, množica se upokojila. Habiht opazi svojo izvoljenko; ob roki vitkega mladeniča se bliža. Ema ne vidi ničesar, posluša svojega kavalirja, ogleduje svoje obuvalo... gre mimo Habihta.

— Kaj naj pomeni to preziranje? — Je morda tako zaverovana v sladko govorico dvorečega ji dolgina?

Habiht se je zasukal in odšel. V kavarni je spil črno kavo. Toda obstanka mu ni bilo in zopet se je povrnil v šumno dvorano.

Baš igra godba. Habiht šteje takt: Ena, dva, tri, ena... Saj igrajo valček! Opazi Emo, ki sedi poleg matere. Prerine se skozi plesalce, se pokloni, trči s petami. Materi poljubi roko, hčerko prosi za ples. Ema se vsa presenečena zasmehlja, toda ne vstane s sedeža.

»Ne smeš odkloniti!« jo poduči gospa mama.

»Saj ne odklanjam, ali —« Emine oči begajo po dvorani — »jaz sem obljubila ta ples Karlu. Kje je toliko časa?«

Habiht si je grizel ustnice, njegove oči so prebadale mater.

»Dovolj si ga čakala, naj pa še on počaka. Kar pojdita,« je odločala mati. »Gospod Habiht je bolj fin kavalir.«

Ema je še vedno oklevala.

V Habihtu se je nekaj rušilo, pogrezalo; mrzel znoj mu je orosil čelo. Globoko se je poklonil in izgovoril je s tresočim se glasom:

»Oprostite, prosim, da sem se drznil...«

»Zakaj, zakaj?« se je razburila mati. »Ema, takoj moraš plesati z gospodom!« Mati se je dvignila, za njo Ema.

»Na, pa pojdiva,« je dejala gospodična in si popravljala kodre za prevezo na laseh. Habihtove oči so vsplapolale v poslednjem žarku upanja.

»Ne morem se vam dovoli načuditi,« se je Ema trudno smehljala. »Tak nasprotnik plesa — in sedaj.«

»Vse vam pojasnim, vse povem, gospica, samo pojdiva že,« je bruhnilo iž njega. Ema mu ponudi roko, a jo takoj zopet iztrga.

— »Ah, saj sem vedela! Glejte ga, ni me pozabil; moj plesalec Karl je tu!«

Njen glas je drhtel, lice ji je zagorelo. Oni vitki mladenič se je priklonil pred njo. Planila je v njegove roke.

Habihtu je potemnelo lice. Segel si je v brado in sklonil glavo. — Kje je? Kaj se je zgodilo? Čemu je tu?

Gospa mama je opravičevala hčer in ga vabila, naj prisede k njej. Ni je niti slišal. Okrenil se je od nje in se zamotal v vrvež. Brezobzirno pehaje plesalce pred seboj, se je prerinil do izhoda in izginil.

V svoji sobici se je zopet postavil pred zrcalo. Dolgo je motril svoj smrtno bledi obraz. Bolestem vzdih resignacije se mu je izvil iz prs:

»Mrtveci naj počivajo v miru.«

Pometal je svečano obleko raz sebe in se opravil po delavniško. Sedel je za mizo, na kateri se je razprostiral obsežen stavbni načrt.

Ko je v zgodnjih jutranjih urah prišumela Ema z materjo domov, je pri risarju luč še vedno brlela.

Zadružna hranilnica

r. z. z o. z.

Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 19.

Sledeče pri nas kupljene srečke državne razredne loterije II. razreda so bile izžrebane:

5.782	9.115	11.561	15.423
18.185	20.851	20.865	29.886
34.133	47.714	47.736	47.788
48.545	48.559	66.640	66.685
59.732	71.819	70.495	78.340
86.315	91.741	95.813	111.158
111.828	111.883	115.607	115.700
120.641	121.687.		

Izplačevanje dobitkov od 22. februarja do 7. junija.

Srečke za III. razred (žrebanje 7. marca t. l.) — prodajamo do 2. marca.

1/1 srečka Din 300.—; ½ srečke Din 150.—; ¼ srečke Din 75.—.

Glavni dobitek znaša za III. razred v najsrečnejšem slučaju Din 660.000.—.

Trgovske tiskovine, kakor: račune, pisemski papir, memorande, kuverte, cenike itd. izdeluje v najkrajšem času in ceno

Narodna tiskarna v Ljubljani

To in ono

Trojni roparski umor na Moravskem

Bestijalen zločin v Namesti nad Oslo na Moravskem, o katerem smo že obširno poročali, še vedno razburja češko - slovaško javnost. Kriminalni organi so napeli vse sile, da izslede morilce, toda minilo je več dni, ne da bi jim prišli na sled. Šele sedai se je začela zavesa, ki zakriva ta grozni umor, polagoma odgrinjati. Vse kaže, da se bo razvila iz trojnega roparskega umora nenavadna kriminalna senzacija. Preiskava sicer še ni napredovala tako daleč, da bi bilo mogoče točno ugotoviti, zakaj so bili detektivi več dni na napačni sledi, vendar je pa že jasno, da so morilci že pred zločinom zabrisali za seboj sledove.

Motivacija zločina ima nenavadno ozadje. Gre namreč za eksistenčne interese, čijih žrtev sta postala zakonca Tillova in njuna služkinja. Preiskava je namreč dognala, da so ljudje, ki so vedeli za zločin ali pa ga celo inspirirali, nalašč informirali orožnike tako, da zločincem niso prišli na sled. Gnezdo zločincev je baje v gradu samem. V sredo ponoči je nastal v preiskavi nepričakovani preokret. Zanimivo je, da so orožniki aretirali ženina umorjene služkinje, ki je pri pogrebu svoje neveste od žalosti omedlel. Domneva da so morilci iz neposredne bližine grajskih prebivalcev in da so se najbrž celo udeležili gašenja požara, se vedno bolj potrjuje. Veliko senzacijo je vzbudila vest, da se je neki višji grajski uradnik v sredo zvečer ustrelil. V grajskem tajništvu so našli tudi okrvavljeno sekiro in obleko. Na podlagi tega odkritja so orožniki grajskega tajnika aretirali.

Dekla kot princesa

Borniranost nemških monarhistov.

V Nemčiji zadnje čase kar mrgoli raznih pustolovcev in avanturistov, ki si lastijo lepo in polnodoneče naslove raznih princov, vojvod, grofic in princes. Mi smo že poročali o dveh slučajih, in sicer o lažiprincu Domeli, ki se je izdajal za sina nemškega prestolonaslednika, skoraj istočasno pa je v mestu Erfurt uganjala svoje pustolovščine 41letna dekla Marta Barth, ki se je izdajala za prusko princeso. Preiskava proti Barthovi, ki je pokazala, da so nemški aristokratski krogi še vedno s slepoto udarjeni in da se jim še vedno kolca po Viljemu, je bila zaključena te dni. Na dan so prišle uprav gorostasne stvari.

Marta Barthova, čije preteklost je zelo pestra, je bila nekaj časa uslužbena v hiši princa Avgusta Viljema Pruskega. Tu se je navzela aristokratskih manir, ki jih je kasneje kot lažna hohenzollernska princesa z uspehom uporabljala. Dasi je bila že priletna in ne preveč prijetne zunanjosti, se je nekega dne nežinirano pojavila v javnosti kot princesa Margareta Pruska. V plemenitaških in nacijonalističnih krogih so se kar pulili za naklonjenost žlahtnega gosta.

Roditelji «princese» so stanovali v nekem vagonu, «princesa» pa je ložirala pri dveh starih damah, kateri je kmalu «olajšala» za vse njuno premoženje. Preiskava je pokazala, da je ta dekla ociganila več sto oseb za ogromne zneske, nasedlo pa ji je tudi mnogo trgovcev. Da je svoje žrtve čimbolj prepričala, o svojem dostojanstvu, si je nabavila ogromno količino imitiranih biserov in briljantov. Nastopala je običajno v lovskem kostumu, okrašenem z briljanti. V lokalih je nastopala kot princesa Margareta ali kot grofica Rittberg, plačevala pa je s čeki, ki so bili podpisani z njenim pravim imenom. Seveda je vsakdo menil, da je to njen inkognito. Če je hotela napraviti najglobljі vtis, je poklonila presrečnim svojim gostiteljem impozantno fotografijo, ki je predstavljala «princeso» v globokem dekolteju.

Od vohuna do sleparja

Na zahtevo brnskega policijskega ravnateljstva je bil aretiran te dni na Dunaju 59letni Jan Michael Payerl, bivši brnski stavbnik, ki je imel zadnja leta že opetovano opraviti s policijo. Do leta 1913. Payerl v javnosti sploh ni bil znan. Poznala ga je samo brnska nemška družba od časa, ko se je njegov gmotni položaj nenadoma zboljšal. Spočetka Payerl kot stavbnik ni imel sreče. Imel je skromno stanovanje, iz katerega se je pa pozneje preselil v razkošno stanovanje in začel kupovati svoji ženi dragulje. Zaposlen je bil izven Brna. Vstopil je v službo graške tvrdki Mertmann, ki je gradila utrdbe na gorskem grebenu Laverona na Adiži. Tu se je pričelo njegovo blagostanje. Malta na avstrijskih utrdbah se še ni dobro posušila, ko jo je že prodajal Italijanom.

Toda leto 1913. ni prineslo avstrijskim vohunom nič dobrega. Odkrita je bila znana Redlova afera, nastala je nova era v kontrašpijonaži in manjši vohuni so se morali umakniti. Med njimi je bil tudi Payerl, ki je sedel delj časa v zaporu. Prišli so namreč na sled njegovim mahinacijam pri gradbi utrdb na italijanski meji.

Po vojni je postal Payerl navaden slepar. Zadnja leta je preskrboval svojim klijentom službe, kupčije in prodaje. Pri tem sta mu pomagala neki Jaroš in Ružička iz Brna. Policija se je dolgo pečala s številnimi Payerlovimi žrtvami, ki so plačevali sleparju kavcije, da bi dobili službo. Ko je Payerl svoje žrtve oskubel, se je preselil v Gradec, od koder ga je zanesla usoda na Dunaj. Tu so ga aretirali in izročili brnski policiji.

Pustolovščina lažne baronice

Varnostni organi v Žatcu in Pragi se pečajo s pustolovščinami, ki jih je uganjala v Žatcu neka rafinirana sleparica. V torek zvečer je prispela v Žatec baronica Erna Amstakova, veleposestnica iz Dejvic pri Pragi in pripovedovala hotelirju, katerega je že dan poprej obvestila o svojem prihodu, dolgo storijo. V vlaku jo je baje okradel neki elegantni sopotnik, ki jo je omamil s parfumirano cigareto, na kar ji je izmaknil ročno torbico s 16.000 Kč. Hotelir je lažni baronici verjel in posodil 500 Kč, na kar sta šla skupaj na policijo prijavit tatvino v vlaku. Ko so na policiji pokazali baronici album zločincev, je spoznala v enem tatu, ki ji je ukradel ročno torbico z denarjem. Drugi dan je naprosila hotelirja, da ji je posodil avto. Odpeljala se je v bližnji trg, češ, da ima tam opravka. Po povratku se je odpeljala s hotelirjevim avtomobilom v Prago. Hotelirju je postala stvar sumljiva in zato se je odpeljal tudi sam v Prago.

V Pragi se je hotela lažna baronica nastaniti v enem najlepših hotelov, kjer jo je baje pričakoval njen mož, konjeniški kapetan baron Amstak. Toda kmalu se je izkazalo, da barona Amstak v hotelu nihče ne pozna. Izjalovil se je tudi poskus rafinirane pustolovke, ki je hotela nalagati hotelirju, da ima v Obrtni banki tekoči račun. Hotelirja je končno minila potrpežljivost ter je poklical stražnika, ki je odvedel pustolovko na policijo. Tu so ugotovili, da je lažna baronica v resnici neka Ana Pernauer, pristojna v Karlove Vary. Zato so jo aretirali in uvedli preiskavo, ki bo spravila na dan vse njene sleparije.

Zanimivo pleme v holandski Guneji

Ekspedicija, ki so jo organizirali Američani in Holandci, je dosegla središče holandske Guineje in naletela tam na zanimivo primitivno pleme Pigmov. Domačini še nikoli niso videli Evropcev. Kljub temu so jih gostoljubno sprejeli. V prvi naselbini so starešine zaklali ekspediciji na čast prašiča, opravili obred krvnega pobratimstva ter pogostili prišlece s krompirjem in drugim sočivjem.

Pigmi žive zelo primitivno. Nimajo niti kralja, niti organizarane vlade. Vsako naselbino upravljajo starešine. Vodja ekspedicije, profesor Stirling, ni našel nobenih znakov, ki bi pričali o kaki civilizirani religiji. Pigmi verujejo v duhove, časte reke, drevesa in gore. Kade zelo radi. Žive pravzaprav še v kameniti dobi. Sekire, kladiva in ščiti so iz kamna. Pred poroko se mora ženin podrediti božji sodbi. Postaviti se za tarčo dvema fračarjema, ki ga obstreljujeta s kamni. Braniti se sploh ne sme, ker bi s tem dokazal svojo strahopetnost. Pri razporoki odsekajo Pigmi ženam prve členke prstov s kamenito sekiro, ako se pa loči drugič, ji odsekajo še druge členke. Ekspedicija je videla mnog žensk z odsekanimi prsti. Med Pigmi prevladuje poligamija. Žene se kupujejo. Pigmi so vegetarijanci. Jedo samo krompir, banane in razno zelenjavo. Izjemoma jedo tudi divjačino. Njih jezik je še popolnoma neraziskan in zato si je morala ekspedicija pomagati v občevanju s tem plemenom s primitivnimi znaki.

— KONGRES NARODOV. —

velika maskerada Sokola I. na :: Taboru 26. februarja ::

× *Šest samomornih poskusov* beleži dunajska kronika od srede na četrtek. Trije so se poskusili usmrtiti s plinom, ki je na Dunaju v zadnjem času sploh najbolj priljubljeno orožje samomornih kandidatov, dva sta skočila v Dunav, eden si je prerezal žile. Kakor po čudežu so vseh šest oseb, med katerimi so bile tri ženske, še v zadnjem hipu rešili.

× *Francija uvaja zopet potne liste.* Francoska vlada je tekom zadnjih let sklenila s celo vrsto držav pogodbe, ki so omogočale obojestranskim državljanom potovanje iz ene države v drugo brez potnih listov, oziroma vsaj brez vizumov. Ker pa je začela brezposelnost tudi v Franciji rapidno naraščati, odpoveduje francoska vlada te pogodbe kar drugo za drugo, da na ta način onemogoči priseljevanje tujih delavcev.

× *Smrt bivšega avstrijskega generala.* Pri Beljaku je v ponedeljek 7. t. m. umrl bivši infanterijski general Karl Scotti, ki je med svetovno vojno poveljeval raznim oddelkom na italijanski fronti. Služilo je pod njim tudi mnogo slovenskih vojakov in oficirjev. Po prevratu se je kot penzijonist naselil v Beljaku, kjer je sedaj umrl v samoti in pozabljenosti.

× *Radio in pivo v steklenicah.* Angleške pivovarne so tekom lanskega leta opazovale, da konzum piva v sodčkih konstantno pada, narašča pa, čeprav v manjšem obsegu, konzum piva v steklenicah. Preiskava o tem pojavu je dognala, da je vzrok radio. Kdor ima na domu radioaparat, ne zahaja več toliko v gostilno in si da raje pivo prinesti na dom. Za to pa je steklenično pivo bolj pripravno.

× *Tihotapstvo kokaina v Ameriko.* V Ženevi so prišli te dni na sled spretno organiziranemu tihotapstvu kokaina, ki je bil predvsem namenjen za Ameriko. Na carini so uradniki zaplenili 600 zabojev, čijih vsebina je bila deklarirana kot »aluminijev prah«. Carinski organi so odprli zaboje, nakar so »prah« analizirali. Ugotovili so, da se v zabojih nahaja kokain, ki ga je hotela curiška tvrdka Maeter vtihotapiti v Ameriko. Blago je bilo zaplenjeno, tvrdka pa obsojena na globo pol milijona frankov ali pet milijonov dinarjev.

Madame si ne želi dece

4 1/2 6 1/2 8 9

Izvrstna salonska veseloigra, polna šale in smeha od začetka do konca.

Prekrasne najnovejše razkošne toalete. — Bogata oprema. — Sijajna režija. — Izvanredna igra.

Najlepši in najboljši HARRY-LIEDKE-FILM.

Pri vseh predstavah originalni pouk v pravilnem charlestonu brez poviška cen.

Maria Corda **Harry Liedtke**

sta v tej imenitni in nad vse uspeli šaloigri nedosegljiva. — Hitite, da ne zamudite ter si preskrbite vstopnico v predprodaji.

Elitni Kino Matica, najuglednejši kino v Ljubljani. Tel. 124.

Premog — drva

«ILIRIJA», Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Telefon 220. 3/L

Spretna prodajalka

vešča v mešani stroki — išče službo v večji trgovini v mestu ali na deželi. — Ponudbe pod «Spretna/323» na upravo «Slov. Naroda».

Trgovski pomočnik

dober prodajalec, izurjen v mešani trgovini — išče službo v večji trgovini. — Ponudbe pod «Dober prodajalec/276» na upravo «Slov. Naroda».

Sostanovalca iščem.

170.— Din mesečno. — Naslov pove uprava «Sl. Naroda». 344

Sobo oddam

dvema gospodoma. Električna luč. — Naslov pove uprava «Slov. Naroda». 343

Graščini podobna vila

v najboljšem stanju: 4 sobe, kopalnica, kuhinja, majhen park, zelenjadni vrt, brajde v letovišču, svetovnoslovita Riegenburg — ceno naprodaj. — Pukshofer, Graz, Lazarettgasse 11. 346

Železen štedilnik

dobro ohranjen — takoj naprodaj. Na ogled v soboto ves dan. — Rožna dolina, Cesta VI., št. 4. 345

Najnovejši epohalni izum petrolejska plinska svetilka,

„AIDA" z Auerovo žarnico

200-500 sveč moči.

Krasna bela luč.

Neznatna poraba petroleja

Sveti kakor elektrika!

„AIDA"

se rabi za razsvetljavo prodajalnic, uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvoran, vrtov itd. „AIDA" je priklada za najmanjše in največje prostore. — Zahtevajte prospekte! Glavno skladišče za SHS ima elektrotehnična firma

SVARO i drug

ZAGREB, Preradovićeva ulica 1

— Iščemo zaupne zastopnike —

— Zahtevajte takoj prospekte! —

Makulaturni papir

kg à Din 5·— 322

prodaja uprava „Slov. Naroda"

Stavbišča

posamezna ali celotne komplekse KUPIMO po ugodni ceni za gradnjo eno- in dvodružinskih hiš (vil). — Stavbišča naj bodo po možnosti na severnem delu mesta. — Ponudbe z navedbo izmere, cene in lege parcel je poslati do 21. t. m. na naslov: *«Hera», stavb. registrovana zadruga z o. z. v Ljubljani.*

PRESELITEV! Krojaška delavnica tvrdke

H. PILLER

se je preselila

na Sv. Petra nasip št. 43.

Sprejemam popravila vseh vrst oblek, bodisi konfekcije ali kakega drugega izdelka.

Se priporočam

H. PILLER.

Urejuje: Josip Zupančič. — Za «Narodno tiskarno»: Fran Jeraj. — Za inseratni del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.